

ریاست جمهوری
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی
مرکز آمار ایران

مستندات

برنامه ملی آمار کشور

(جلد دوم)

آبان ۱۳۸۶

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

۲	پیشگفتار.....
۵	کلیات.....
۸	تعاریف و مفاهیم.....
۱۰	شناخت و تجزیه و تحلیل وضع گذشته و موجود.....
۱۸	مسائل، مشکلات و تنگناها.....
۲۰	نقاط قوت.....
۲۱	نقاط ضعف.....
۲۲	تصویر چشم انداز آینده در صورت ادامه وضع موجود.....
۲۴	چشم انداز مطلوب آمار کشور.....
۲۵	چالش ها و مشکلات اساسی در رسیدن به چشم انداز مطلوب.....
۲۶	خطوط کلی و جهت گیری های اساسی آمار کشور.....
۲۷	هدف های کیفی.....
۲۸	استراتژی ها.....
۲۹	هدف های کمی.....
۳۰	سیاست ها.....
۳۱	احکام برنامه ملی آمار کشور (پیشنهادی جهت تأیید شورای عالی آمار و تصویب هیئت محترم وزیران).....

پیشگفتار

توسعه کشورها به سیستم های تولید و انتشار آمار و اطلاعات ، به عنوان یکی از ابزارهای کلیدی ، بستگی مستقیم و با حجم و گستردگی آن ها ارتباط تنگاتنگی دارد. آمار و اطلاعات، قوی ترین ابزار برای برنامه ریزی آینده، ارزیابی عملکرد گذشته و تصمیم گیری در سطوح مختلف مدیریت بوده و به همین دلیل است که نظام آماری و نظام برنامه ریزی، دو رکن اساسی در خدمت توسعه و پیشرفت هر جامعه ای می باشند. بدیهی است کارکرد موفق نظام آماری مانند هر نظامی دیگری نیازمند برنامه ریزی و نظارت مستمر است و تنها پایه گذاری یک نظام برای تهیه اطلاعات آماری، پاسخگویی به تمام نیازها را تضمین نکرده و هدایت و بهبود آن مانند هر فعالیتی، به برنامه ریزی و هماهنگی نیاز دارد.

در این راستا و براساس الزام های ناشی از ماده ۵۶ قانون برنامه چهارم توسعه، تهیه برنامه ملی آمار کشور توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به مرکز آمار ایران واگذار شد. متن کامل ماده ۵۶ قانون برنامه عبارت است از:

"دولت مکلف است در پایان سال اول برنامه، به منظور شکل دهی "منظومه ی آمار ملی و مکانی کشور" نسبت به تهیه برنامه ی ملی آمار مبتنی بر اصلاح و تقویت نهاد مدیریت اطلاعات و آمار ملی کشور، استانداردها، ضوابط، تولید و ارایه ی آمارهای ثبتي، تقویت و ایجاد پایگاه های اطلاعات آماری و اطلاع رسانی، ارتقای فرهنگ آماری، چگونگی تعامل دستگاه ها، راهبري، هماهنگی های لازم را انجام و جهت اجرا و عملیاتی نمودن آن طی برنامه اقدام نماید."

براین اساس مرکز آمار ایران با همکاری دستگاه های اجرایی از اواسط خرداد ماه سال ۱۳۸۳ با ساختار ذیل، تدوین برنامه ملی آمار را سازماندهی و اجرا کرد. در این سازماندهی فعالیت های آماری به ۹ برنامه (شامل: توسعه ی فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری کشور، تولید آمار، ارتقای فرهنگ آماری، بهبود کیفیت آمارها، توسعه ی نیروی انسانی، تحقیقات آماری، تشکیلات ارکان نظام آماری، استانداردهای آماری و آمارهای ثبتي) تقسیم و تدوین هر برنامه به یک کارگروه واگذار شد.

در این فرایند هر یک از کارگروه ها، براساس چارچوبی به شرح ذیل اقدام به تهیه برنامه های خود

نمودند:

۱- فرایندها و فعالیت‌های گوناگونی که در نظام آماری در جریان است بررسی شد تا وضع موجود و گذشته این فعالیت‌ها به خوبی شناسایی و چالش‌های نظام تعیین شود.

۲- ترسیم چشم‌اندازی از وضعیت مطلوب و بهینه

۳- تعیین مأموریت‌ها، اهداف و استراتژی‌های نظام آماری

۴- تهیه نقشه و برنامه‌ای برای رسیدن به چشم‌انداز مطلوب

۵- برآورد نیروی انسانی مورد نیاز برای اجرای برنامه‌ها

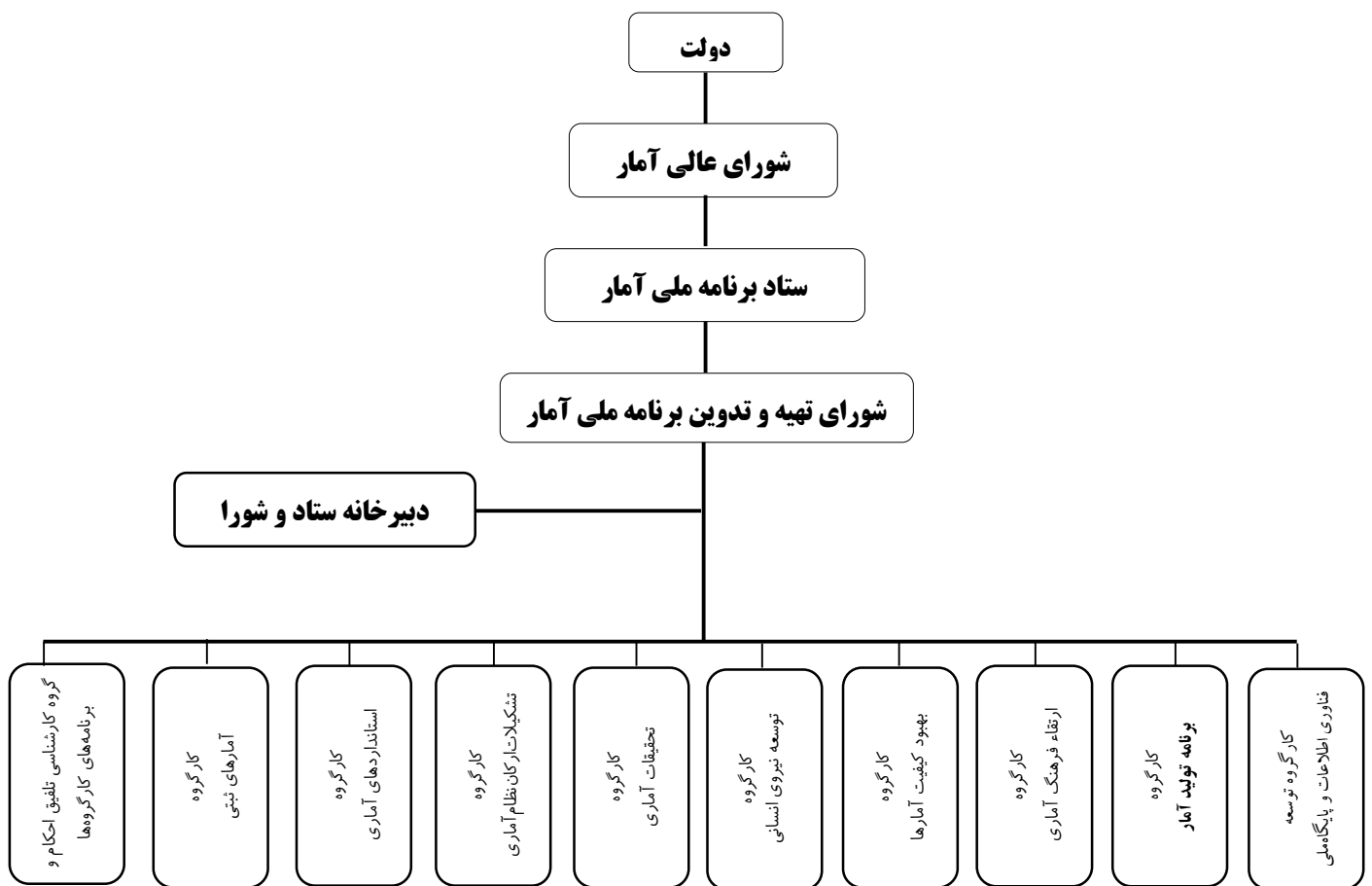
۶- برآورد اعتبار مورد نیاز برای عملیاتی کردن برنامه‌ها

پس از تدوین برنامه هر یک از کارگروه‌ها، شورای تدوین برنامه متشکل از رؤسای کارگروه‌ها، نمایندگان دستگاه‌های تولیدکننده آمار و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وظیفه بررسی برنامه کارگروه‌ها و هماهنگی بین آن‌ها را عهده‌دار شد و یک گروه از کارشناسان خبره مرکز آمار ایران موظف به تلفیق برنامه کارگروه‌ها شد. همچنین ستاد برنامه ملی آمار نیز که به ریاست رییس مرکز آمار ایران و با عضویت معاونان و مشاوران این مرکز، نمایندگان انجمن آمار، استادان دانشگاه‌ها و نمایندگان واحدهای آماری استان‌ها تشکیل شد، برنامه‌های تدوین شده را بررسی نمود. بطور کلی فرایند تهیه این برنامه توسط مرکز آمار ایران تا تاریخ ۱۳۸۳/۸/۱۲ ادامه داشت. پس از آن به منظور طی مراحل قانونی تصویب برنامه، بررسی مجموعه مستندات تهیه شده در دستور کار شورای عالی آمار و کمیسیون تخصصی آن قرار گرفت. دستگاه‌های اجرایی نیز از طریق ارایه نظرات خود در شورای عالی آمار این برنامه را نهایی کردند و سپس این برنامه در قالب ۱۴ ماده در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۸ به تصویب این شورا که عالی‌ترین مرجع سیاست‌گذاری نظام آماری کشور است، رسید. پس از آن برنامه ملی آمار در بند (ه) از محور چهارم مجموعه "سند تلفیقی اسناد توسعه بخشی و فرابخشی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران" (موضوع بند (ز) ماده ۱۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه)، در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۵ به تصویب هیئت دولت جمهوری اسلامی ایران رسید.^۱ در حال حاضر این برنامه در رأس فعالیت‌های نظام آماری ایران قرار دارد و اقدامات اجرایی آن از سال اول برنامه (سال ۱۳۸۴) براساس برنامه‌زمان‌بندی پیش‌بینی

^۱ - این مجموعه شامل اقدام‌های اساسی لازم برای تحقق اهداف پیش‌بینی شده در اسناد ملی توسعه بخشی و اسناد ملی توسعه ویژه (فرابخشی) می‌باشد.

شده، اجرا، پیگیری و نظارت می‌شود. در جلد اول این مستندات، برنامه‌هایی که توسط هر یک از کارگروه‌ها تدوین شده اند ارائه شد. در این مجموعه نیز همانطور که پیش از این اشاره شد، برنامه‌های کارگروه‌های ۹ گانه که توسط کارگروه تلفیق، جمع‌بندی شده اند و برای طی مراحل تصویب در اختیار شورای عالی آمار قرار گرفت، ارائه می‌شود.

نظام تهیه و تصویب برنامه ملی آمار کشور

کلیات

در تهیه‌ی برنامه‌ی ملی آمار کشور، ضمن رعایت اصول و مراحل تهیه‌ی برنامه‌ی چهارم توسعه، اصولی که در نظام‌های آماری باید رعایت شوند مورد مذاقه قرار گرفت. "اصول بنیادی آمارهای رسمی" توصیه شده توسط بخش آمار سازمان ملل متحد از جمله‌ی این اصول است که زیربنای نظام تولید آمارهای رسمی به‌شمار می‌رود. این اصول به شرح زیر است:

اصل ۱- ارتباط، بی‌طرفی و دسترسی برابر

آمارهای رسمی با ارائه‌ی اطلاعات در مورد وضعیت اقتصادی، جمعیتی، اجتماعی و زیست محیطی؛ جزئی ضروری از سیستم اطلاعاتی یک جامعه‌ی دموکراتیک را فراهم می‌سازد که هم دولت، هم اقتصاد و هم عموم افراد جامعه از آن بهره‌می‌برند. لذا قرار بر این است که آن دسته از آمارهای رسمی که سودمندی آن‌ها در عمل به اثبات رسیده است، توسط مؤسسات آمارهای رسمی تهیه شده و بدون هیچ تبعیضی در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد تا به این وسیله حق شهروندان در برخورداری از اطلاعات عمومی ادا شود.

اصل ۲- موازین و اخلاق حرفه‌ای

برای حفظ اعتماد عمومی به آمارهای رسمی، لازم است که مؤسسات آماری بر مبنای ملاحظات دقیق تخصصی شامل اصول علمی و اخلاق حرفه‌ای، در مورد روش‌های جمع‌آوری، پردازش، ذخیره‌سازی و توزیع داده‌های آماری تصمیم بگیرند.

اصل ۳- پاسخ‌گویی و شفافیت

برای تسهیل درک صحیح از داده‌ها لازم است مؤسسات آماری، اطلاعات را منطبق با استانداردهای علمی تدوین شده در مورد منابع، روش‌ها و روندهای آماری ارائه نمایند.

اصل ۴- پیشگیری از استفاده‌ی نادرست

مؤسسات آماری مجازند برای پیشگیری از استفاده‌ی نادرست از آمار و نیز تفسیرها و تعبیرهای اشتباه، توضیحات لازم را ارائه نمایند.

اصل ۵ - صرفه جویی

مؤسسات آماری می‌توانند داده‌های لازم را از انواع منابع، اعم از آمارگیری‌های مختلف و یا اطلاعات ثبتی اداری تهیه کنند. لازم است مؤسسات آماری خود را با توجه به کیفیت، دقت زمانی، هزینه‌ها و زحماتی که متوجه پاسخگویان می‌شود، انتخاب نمایند.

اصل ۶ - حفظ محرمانگی

اطلاعات مربوط به اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی که توسط مؤسسات آماری به منظور تهیه جداول آماری جمع‌آوری می‌شوند، باید کاملاً محرمانه محسوب شده و تنها برای مقاصد آماری مورد استفاده قرار گیرند.

اصل ۷ - قانون آمار

لازم است قوانین، مقررات و موازین حاکم بر نظام‌های آماری به اطلاع همگان رسانده شود.

اصل ۸ - هماهنگی در سطح ملی

برقراری هماهنگی بین مؤسسات آماری یک کشور برای تحقق نظام آماری هماهنگ، منسجم و کارآمد امری ضروری است.

اصل ۹ - استانداردهای بین‌المللی

بهره‌گیری مؤسسات آماری کشورهای جهان از مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و روش‌های بین‌المللی، هماهنگی، انسجام و کارایی نظام‌های آماری را در تمام سطوح رسمی افزایش می‌دهد.

اصل ۱۰ - همکاری بین‌المللی

همکاری دو جانبه و چند جانبه آماری موجب پیشرفت نظام‌های آمارهای رسمی کشورها می‌شود.

علاوه بر رعایت اصول یاد شده،^۲ از نشریه‌ی «عملکرد و سازماندهی یک سازمان آماری»^۱ نیز در غنی‌سازی محتوای برنامه‌ی ملی آمار کشور، بهره‌برداری شده است. در برنامه‌ی ملی آمار کشور تولید آمارهای رسمی، ساماندهی آمارهای ثبتی، پژوهش‌های آماری، اطلاع‌رسانی آماری، ظرفیت‌سازی آماری و ارتقای فرهنگ آماری مورد تأکید قرار گرفته است. بدیهی است استفاده از فناوری نوین روز در فعالیتهای آماری به‌عنوان اصلی اجتناب‌ناپذیر مورد توجه بوده است.

(۱) عملکرد و سازماندهی یک سازمان آماری
کتاب راهنمای سازمان آماری، ویرایش سوم
پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران تابستان ۱۳۸۳
ترجمه کتاب:

Handbook of Statistical Organization,

The Operation and Organization of a Statistical Agency
Department of Economic and Social Affairs,
Statistics Division,
Studies in Methods, Series F No . 88
United Nations, Newyork, 2003

Third Edition

تعاریف و مفاهیم

به منظور برداشت یکسان از واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در برنامه‌ی ملی آمار کشور، تعاریف و مفاهیم برخی واژه‌های کلیدی در زیر ارائه می‌شود.

نظام آماری

◀ نظام آماری عبارت است از مجموعه‌ی دستگاه‌ها و نهادهای درگیر در فعالیت‌های آماری، وظایف و فعالیت‌های هر یک از اجزای نظام، روابط درونی و بیرونی آن‌ها با یکدیگر، اصول، قوانین و مقررات حاکم بر وظایف و روابط مزبور.

آمارهای رسمی

◀ آمارهای رسمی، اطلاعات عددی است که توسط حکومت به منظور استفاده در امور مدیریتی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی در مورد وضعیت عمومی کشور جمع‌آوری و منتشر می‌شود.

فعالیت آماری

◀ فعالیت آماری، هرگونه فعالیت مرتبط با تأمین نیازهای آمارهای رسمی کشور شامل سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، آموزش، پژوهش، تولید، نظارت، ارزیابی، اطلاع‌رسانی، تجزیه و تحلیل آمار و ارتقای فرهنگ آماری است.

ساماندهی آمارهای ثبتی

◀ ساماندهی آمارهای ثبتی فرایندی است که با هدف ارتقای کمی و کیفی آمارهای ثبتی به بهبود و یا ایجاد سیستم مطلوب ثبت، انتقال و پردازش داده‌های ثبتی می‌پردازد.

پایگاه اطلاعات آماری کشور

◀ پایگاه اطلاعات آماری کشور، محیط انباشت داده‌ها و اطلاعات آماری مورد نیاز برای ارائه‌ی آمارهای رسمی و فراداده‌های مرتبط با آن است که در مرکز آمار ایران مستقر می‌باشد. در این پایگاه، داده‌ها و اطلاعات آماری با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات و از طریق ارتباط با پایگاه‌های اطلاعات آماری دستگاه‌های اجرایی گردآوری، یکپارچه‌سازی، تجمیع و انباشت شده و به صورت آمارهای رسمی با شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی در گستره‌ی جهانی، به عموم کاربران عرضه می‌شود.

فرهنگ آماری

◀ فرهنگ آماری، مجموعه‌ی نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به کارگیری اطلاعات آماری در جامعه است.

دستگاه اجرایی

◀ منظور از دستگاه اجرایی، تمامی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر واحدها است که به نحوی از آنها از بودجه‌ی کل کشور استفاده می‌نمایند و به طور کلی هر واحد اجرایی

که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود، می‌باشد. واحدهایی که شمول مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول این تعریف می‌باشند.

شناخت و تجزیه و تحلیل وضع گذشته و موجود

بررسی اسناد و مدارک مربوط به نظام آماری کشور و ارکان آن نشان می‌دهد که ثبت اطلاعات آماری در کشور، به طور رسمی به سال‌های ۱۲۹۷ به بعد برمی‌گردد و از آن زمان اطلاعات آماری واردات و صادرات کشور جمع‌آوری شده است. از سال ۱۳۱۵ نیز بانک ملی ایران با اجرای طرح‌های آمارگیری، محاسبه‌ی شاخص قیمت را انجام داده است.

در سال ۱۳۰۳ مصوبه‌ای که تا حدودی وظایف اداره‌ی مسئول آمار را تعیین می‌کرد به تصویب هیئت وزیران رسید که به تعبیری می‌توان آن را اولین قدم در ایجاد نظام آماری در کشور قلمداد کرد.

در سال ۱۳۱۴ نظام نامه‌ی شورای عالی احصائیه (آمار) تنظیم و در اردیبهشت ۱۳۲۰ به تصویب هیئت وزیران رسید. این شورا در سال ۱۳۴۴ با ۱۱ عضو به ریاست وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه، دوره‌ی جدیدی از فعالیت خود را آغاز کرد و تاکنون ۳۵ جلسه تشکیل داده است. تعداد اندک جلسات برگزار شده گویای عدم حضور فعال شورای عالی آمار در عرصه‌ی فعالیت‌های آماری و ایفای نقش قانونی آن بوده است.

مرکز آمار ایران در سال ۱۳۴۴ با هدف تمرکز فعالیت‌های آماری به موجب قانون با منتزع شدن «اداره‌ی آمار عمومی» از وزارت کشور با ویژگی استقلال عمل و در عین حال وابسته به سازمان برنامه و بودجه تاسیس شد. در سال ۱۳۵۳، قانون جدید مرکز آمار ایران با هدف عدم تمرکز در تولید آمار به تصویب رسید. به استناد این قانون وظیفه‌ی «تهیه‌ی آمارهای لازم به منظور تأمین نیازهای برنامه‌ریزی و هدف‌های برنامه‌های عمرانی کشور» به عهده‌ی این مرکز گذاشته شد. برای ایجاد نظم در عملکرد این نظام، تعیین سیاست‌های کلی، توزیع فعالیت‌های آماری و نظارت بر نحوه‌ی تولید و اطلاع رسانی آماری، تمهیداتی از طریق شورای عالی آمار و دبیرخانه‌ی آن یعنی مرکز آمار ایران در نظر گرفته شد. این وظیفه نیز به دلیل عدم تشکیل مرتب جلسات و برخورد غیر فعال شورا و ضعف تشکیلاتی مرکز آمار ایران به طور کامل تحقق نیافته است.

مرکز آمار ایران از ابتدای تاسیس (۱۳۴۴) دارای واحدهای اجرایی استانی بود. در سال ۱۳۵۸ این واحدها از مرکز منتزع و به سازمان برنامه و بودجه‌ی استان‌ها ملحق شد. به تدریج در برخی دستگاه‌های اجرایی نیز به تناسب فعالیت‌های جاری آنها واحد آمار ایجاد شد. طی بررسی به عمل آمده توسط مرکز آمار ایران در سال ۱۳۸۲، مشخص شد که ۴۷ درصد دستگاه‌های اجرایی هنوز فاقد واحد آمار هستند و اغلب دستگاه‌هایی که در تشکیلات آنها واحد آمار و اطلاعات تعریف شده است، نیاز به اصلاح و ارتقای سطح تشکیلاتی دارند.

مصوبات شورای عالی آمار و هیئت وزیران در سال ۱۳۷۹ و نیاز دستگاه‌های اجرایی به ایجاد واحد آمار و پیگیری‌های مرکز آمار ایران موجب شد تا شورای عالی اداری در تاریخ ۱۳۸۲/۸/۱۷، ایجاد و ارتقای واحد آمار و اطلاعات در تمامی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی را با هدف انسجام در تهیه آمار، طی مصوبه‌ای به دستگاه‌ها ابلاغ کند. این مصوبه تاکنون به طور عمده به دلیل عدم ایجاد ظرفیت جدید برای دستگاه‌ها و اجبار آن‌ها به استفاده از پست‌های موجود اجرا نشده است.

برای عملیاتی کردن نظام آماری علاوه بر قانون مرکز آمار ایران، مصوباتی به وسیله هیئت وزیران و شورای عالی آمار صادر شده که متأسفانه به دلیل نبود ضمانت اجرایی و امکانات مورد نیاز تا کنون به طور کامل اجرا نشده است. بر اساس قانون و مصوبات فوق، مرکز آمار ایران موظف به نظارت بر فعالیت‌های آماری شده که این وظیفه به دلیل عدم همکاری برخی دستگاه‌ها از یک سو و ضعف تشکیلاتی مرکز آمار ایران از منظر کمبود نیروی انسانی از سوی دیگر، به خوبی اجرا نشده است.

بررسی وضع نیروی انسانی مرکز آمار ایران نشان می‌دهد در سال ۱۳۵۸ تعداد کل نیروی انسانی در مرکز آمار ایران و واحدهای استانی آن ۱۲۹۸ نفر بوده است که در سال ۱۳۷۰ به ۹۰۶ نفر و در سال ۱۳۸۲ به ۸۶۰ نفر کاهش یافته است. این در حالی است که طرح‌های آماری مرکز آمار ایران از ۱۵ طرح در سال ۱۳۵۸ به بیش از ۶۰ طرح آمارگیری در سال ۱۳۸۲ افزایش یافته است.

بر اساس بررسی‌های انجام شده، نیروی انسانی واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی کشور (۵۳ درصد دستگاه‌های اجرایی که دارای واحد آمار و اطلاعات بوده‌اند) و مرکز آمار ایران جمعاً حدود ۶۰۰۰ نفر برآورد شده است. نیازسنجی نیروی انسانی فعالیت‌های آماری کشور نشان می‌دهد که حتی با تامین ۶۰ درصد نیروی انسانی مورد نیاز از بخش خصوصی، در حال حاضر به افزایش نیروی انسانی ثابت تا ۷۴۰۰ نفر نیاز می‌باشد.

بررسی سوابق تحصیلی و تجربی نیروی انسانی شاغل در نظام آماری نشان می‌دهد که ۵۷ درصد نیروی انسانی مرکز و ۶۷ درصد نیروی انسانی سایر دستگاه‌های اجرایی دارای تحصیلات لیسانس و بالاتر بوده‌اند که از این میان ۱۱ درصد در مرکز و ۶ درصد در سایر دستگاه‌ها فارغ‌التحصیل رشته‌ی آمار بوده‌اند و ۳۶ درصد نیروی انسانی مرکز و ۶۴ درصد نیروی انسانی واحد آمار و اطلاعات سایر دستگاه‌ها دارای سابقه‌ی ۵ تا ۲۵ سال بوده‌اند. بررسی وضعیت پست‌های ثابت سازمانی نشان می‌دهد در مرکز آمار ایران و معاونت‌های آمار و اطلاعات س.م.ب استان‌ها ۲۷ درصد و در دستگاه‌های اجرایی ۳۰ درصد از پست‌ها بلا تصدی است.

در تولید آمارهای مورد نیاز کشور تاکنون چهارده سرشماری عمومی در زمینه‌ی جمعیت، کشاورزی، صنعت و معدن، کارگاهی و عشایر کوچنده توسط مرکز آمار ایران انجام شده که هدف اصلی آنها تولید آمارهای پایه در زمینه‌های یاد شده و فراهم نمودن چارچوب آماری برای اجرای طرح‌های نمونه‌گیری در کشور بوده است. همچنین مرکز آمار ایران و ۲۲ دستگاه اجرایی نسبت به تولید آمار از طریق اجرای طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای در سطح کشور فعال بوده‌اند که در این میان مرکز آمار ایران با اجرای بیش از ۲۰۰ عنوان طرح آماری و بانک مرکزی جمهوری اسلامی با ۴۲ عنوان مهم‌ترین تولیدکنندگان آمار به‌شمار می‌آیند. شایان ذکر است که ۲۱ دستگاه اجرایی دیگر نیز با ۸۳ عنوان طرح آماری، اطلاعات مورد نیاز را تولید کرده‌اند.

بررسی وضعیت موجود نشان می‌دهد که به جز در برخی زمینه‌های کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، خدمات و محیط زیست، در سایر زمینه‌ها آمار مورد نیاز در سطح قابل قبولی تولید می‌شود. اخیراً جمهوری اسلامی ایران تعهد کرده است که نسبت به تولید کامل نماگرهای اجتماعی - اقتصادی "کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه ۳" و "اهداف توسعه هزاره ۴" اقدام خواهد کرد که در این زمینه فعالیت‌هایی در حال انجام است. همچنین در قالب همکاری‌های منطقه‌ای "اكو" نیز نسبت به پوشش کامل فراداده ۵ اقداماتی انجام گرفته است.

در حال حاضر شاخص‌های قیمت مصرف‌کننده، عمده‌فروشی، کالاهای وارداتی و صادراتی و شاخص قیمت تولیدکننده‌ی بخش‌های اقتصادی تهیه می‌شوند، هر چند که شاخص‌های قیمت تولیدکننده‌ی بخش‌های خدماتی از طریق اجرای طرح‌های آمارگیری خاص این شاخص‌ها محاسبه نمی‌شوند. تهیه‌ی حساب‌های ملی براساس "نشان راه ۶" توصیه شده توسط سازمان‌های بین‌المللی در مرحله دوم قرار دارد. علاوه بر آن حساب‌های منطقه‌ای و برخی حساب‌های اقماری نیز توسط مرکز آمار ایران تهیه می‌شود. در بررسی وضعیت موجود به وضوح موازی کاری در تولید آمار به ویژه در زمینه‌های شاخص قیمت و حساب‌های ملی مشاهده می‌شود.

با توجه به حجم فعالیت‌های آماری که با اجرای مرتب طرح‌های آماری، سرشماری‌ها و جمع‌آوری داده‌های ثبتی برای رفع نیازهای آماری در کشور صورت می‌گیرد، در گزارش سال ۲۰۰۴ "موسسه مرجع

-
- 3 - International Conference on Population and Development
 - 4 - Millennium Development Goals
 - 5 - Metadata
 - 6 - Milestone

جمعیت ۷، کشور ایران از نظر "شناسه‌ی دسترسی به داده ۸" شناسه‌ی B از چهار شناسه‌ی A,B,C,D را دریافت کرده است.

سابقه‌ی تهیه‌ی آمار به روش ثبتي در دستگاه‌های اجرایی به دلیل ماهیت تهیه‌ی آمار با این شیوه، به طور عمده به سال‌های اولیه‌ی تأسیس ادارات و دستگاه‌های دولتی برمی‌گردد. اولین اقدام در تهیه‌ی هدفمند آمار به روش ثبتي در قالب فعالیت‌های آماری مربوط به گمرک و اداره‌ی ثبت احوال است. با توجه به تأمین درصد قابل ملاحظه‌ای از اطلاعات مورد نیاز برنامه‌های توسعه از طریق آمارهای ثبتي، ساماندهی نظام آمارهای ثبتي در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت و به همین منظور طی سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ در ۱۱ دستگاه و نهاد اجرایی کشور این فعالیت با شیوه‌ی مبتنی بر ارقام اطلاعاتی (طرح کوتاه مدت) آغاز شد. در این روش مهم‌ترین ارقام اطلاعاتی مورد نیاز برنامه‌ی توسعه و مدیران عالی کشور شناسایی و سپس برای ساماندهی آن‌ها در دوره‌ی زمانی نسبتاً کوتاه (یک تا دو سال) اقدام شد. طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۹ ساماندهی نظام آمارهای ثبتي با روش دیگری که بر سیستم‌های اطلاعاتی (طرح بلندمدت) مبتنی بود، انجام گرفت. در این روش اصلاحات لازم برای فراهم نمودن امکان تولید و یا بهبود کیفیت آمارهای ثبتي در حد سیستم‌ها و فرایندهای داخلی دستگاه صورت می‌گرفت، به طریقی که سیستم تولید تمامی ارقام (داده‌ها) مشخص می‌شد و با توجه به اولویت تولید ارقام، سیستم‌ها طراحی و پیاده‌سازی گردید. از سال ۱۳۷۹ با تصویب مصوبه‌ی شماره ۴۹۸۷۰ مورخ ۷۹/۲/۳ هیئت وزیران، کار ساماندهی با شیوه‌ی مبتنی بر ارقام اطلاعاتی به صورت فراگیر در دستگاه‌های اجرایی آغاز شد. طی سال‌های ۸۲-۱۳۷۹ از مجموع ۴۸۳۲ قلم ثبتي مربوط به ۳۱ دستگاه اجرایی، ۱۳۹۹ قلم ساماندهی شد در حالی که طبق برنامه قرار بود ۲۵۳۷ قلم ساماندهی شود. علت عدم موفقیت در اجرای این برنامه از یک سو عدم تخصیص به موقع اعتبار و مضاف بر آن، عدم جذب اعتبار توسط دستگاه‌ها (طی سال‌های فوق از ۲۹ میلیارد ریال اعتبار مصوب شده فقط ۳۴ درصد آن جذب شده است) و از سوی دیگر تشکیلات نامناسب آن‌ها بوده است.

در تأمین آمارهای مورد نیاز کشور کاربرد استانداردهای آماری تضمین‌کننده‌ی کیفیت آمار تولیدی است. در ماده‌ی ۳ قانون مرکز آمار ایران در سال ۱۳۵۳، بر تهیه‌ی تعاریف و تعیین مفاهیم، روش‌ها، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری تأکید شده است ولی علی‌رغم وجود ماده‌ی قانونی ذکر شده و

7 - Population Reference Bureau

8 - Data Availability Code

همچنین تبصره‌ی ۱ ماده‌ی ۲ تصویب‌نامه‌ی مورخ ۷۹/۱/۲۸ هیئت وزیران، این وظیفه‌ی قانونی به طور مطلوب تحقق نیافته است.

مرکز آمار ایران از نخستین سال‌های فعالیت خود اقداماتی در مورد جمع‌آوری، معرفی و به کارگیری تعاریف و مفاهیم در دستگاه‌های مختلف انجام داده بود که در سال ۱۳۵۲ به انتشار نشریه‌ای در این زمینه منجر شد. این امر طی سال‌های مختلف پیگیری شد و آخرین نشریه در سال ۱۳۷۹ با عنوان "تعاریف و مفاهیم استاندارد برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری" منتشر شد.

در حال حاضر، ضمن طراحی فرایند استانداردسازی تعاریف در چارچوب نظام آماری کشور، کار بررسی واژه‌ها در ۷ وزارتخانه و دستگاه عمده‌ی تولیدکننده‌ی آمار انجام شده و نهایی کردن تعاریف اقلام مربوط به ۳ دستگاه نیز آغاز شده و ادامه دارد. این روند در مورد سایر دستگاه‌ها نیز ادامه خواهد یافت.

مرکز آمار ایران از بدو تأسیس با توجه به ماده‌ی ۳ قانون مرکز و احساس نیاز به استفاده از طبقه‌بندی‌های استاندارد در فعالیت‌های آماری به ترجمه، پیاده‌سازی و به کارگیری آخرین ویرایش‌های طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی در زمینه‌های فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، مشاغل (ISCO)، وضعیت شغلی (ICSE)، آموزش (ISCED)، وظایف دولت (COFOG)، مصارف خصوصی (COICOP)، بهداشت (ICHA) و ناتوانی و سلامت (ICF) اقدام کرده است. با این حال عدم استفاده مطلوب از تعاریف، مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و سایر استانداردهای آماری از سوی دستگاه‌های اجرایی به کاهش کیفیت و مقایسه‌پذیری آمارها منجر شده است.

بهبود کیفیت آمارها از جمله مواردی است که تولیدکنندگان آمارهای رسمی به طور جدی پیگیری آن هستند. در حال حاضر تلاش‌هایی به همین منظور توسط مرکز آمار ایران و برخی دستگاه‌های اجرایی انجام می‌شود که از آن جمله می‌توان به کنترل خطای نمونه‌گیری متغیرهای مهم در برخی طرح‌های آمارگیری، تهیه‌ی تعاریف و مفاهیم و دستورالعمل‌های کامل و گویا، استفاده از طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی، نظارت بر عملیات میدانی، انجام وریف، ادیت ماشینی و ادیت موضوعی در جهت افزایش درستی داده‌ها که یکی از جنبه‌های مهم و مشهود کیفیت است، اشاره نمود. علاوه بر آن، مواردی چون برنامه‌ریزی در جهت تأمین آمارهای مورد نیاز سیاستگذاران و برنامه‌ریزان به عنوان کاربران اصلی آمارهای تولیدی برای تهیه و اجرای برنامه‌های توسعه و نیز اجرای سرشماری‌ها و انجام طرح‌های مطالعاتی مناسب در زمینه‌ی تأمین و تهیه‌ی چارچوب‌های به‌هنگام برای آمارگیری‌های نمونه‌ای با هدف کاهش خطاهای غیرنمونه‌ای و همچنین تلاش در زمینه‌ی کاهش فاصله‌ی زمان مرجع و زمان انتشار آمارها،

همگی دلالت بر آن دارند که سازمان‌های فوق همواره به مؤلفه‌هایی از کیفیت نظیر مرتبط بودن، درستی و به‌هنگام بودن آمارها توجه داشته‌اند. با این حال به دلیل نبود نظام مشخصی برای ارزیابی و بهبود کیفیت آمارهای تولیدی در کشور و نیز کمبود متخصصان باتجربه در این زمینه، امکان تولید شاخص‌های مربوط و ارائه‌ی آن‌ها همراه با نتایج طرح‌های آمارگیری میسر نبوده است.

پژوهش در آمار رسمی که با هدف افزایش دقت و سرعت در طراحی، اجرا، و انتشار نتایج طرح‌های آماری، همواره مورد توجه دستگاه‌های تولیدکننده‌ی آمار رسمی بوده است، تاکنون به طور عمده توسط مرکز آمار ایران انجام شده است. بر اساس اطلاعات موجود از حدود ۱۳۰ طرح پژوهشی که طی سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۲ انجام شده است ۷۲ درصد توسط مرکز آمار ایران، ۱۷ درصد توسط پژوهشکده‌ی آمار و ۱۱ درصد توسط سایر دستگاه‌های اجرایی انجام شده است. هر چند که از پژوهش‌های آماری انجام شده نیز به صورت کاربردی بهره‌برداری مطلوب صورت نگرفته است.

از آنجا که ارتباط مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های تولیدکننده‌ی آمار رسمی با مراکز پژوهشی و دانشگاهی بسیار محدود بوده است، پژوهش‌های آماری در دانشگاه‌ها صرفاً به تحقیقات بنیادی محدود شده و تنها معدودی از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد آمار در زمینه‌ی آمار رسمی بوده است. در سال ۱۳۷۸، پژوهشکده‌ی آمار به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی در زمینه‌ی آمار رسمی و ایجاد امکانات پژوهشی از طریق برقراری ارتباط با سایر سازمان‌ها و مراکز پژوهشی تأسیس شد.

از اهداف مهم هر نظام آماری، اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر اطلاعات آماری است. به همین منظور در سال ۱۳۷۹ هیئت وزیران مصوبه‌ای را به تصویب رساند که در آن ایجاد "پایگاه اطلاعات آماری کشور" به مرکز آمار ایران محول شد. وجود سابقه‌ی استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مرکز آمار ایران یکی از دلایل عمده‌ی این واگذاری بود. مرکز آمار ایران از نخستین دستگاه‌های اجرایی کشور است که تجهیزات رایانه‌ای را در فعالیت‌های آماری به کار گرفته است. چنانچه از رایانه‌ی بزرگ ۷ در استخراج نتایج سرشماری عمومی ۱۳۴۵ استفاده شد و پس از آن، به کارگیری رایانه‌های شخصی ۸ (از سال ۱۳۶۶) ، راه‌اندازی شبکه‌ی محلی ۹ (از سال ۱۳۷۲) ، امکان استفاده از شبکه‌ی اینترنت (از سال ۱۳۷۶) و ارائه‌ی خدمات پست الکترونیکی (از سال ۱۳۷۷) همگام با پیشرفت‌های فناوری اطلاعات در مرکز آمار ایران فراهم شده است. به منظور برقراری ارتباط شبکه‌ای بین مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی، شبکه‌ی

7- Main Frame

8- Personal Computer

9- Local Area Network

دولت در سال ۱۳۷۸ توسط بخش فناوری اطلاعات نهاد ریاست جمهوری ایجاد شد و مرکز آمار ایران نیز با ایجاد وب سایت اختصاصی در شبکه‌ی اینترنت به حضور در شبکه اکسترانت اقدام نمود.

بر پایه‌ی بررسی‌های انجام شده در سال ۱۳۸۲، حدود ۶۳ درصد دستگاه‌های اجرایی کشور (بجز مرکز آمار ایران) دارای واحد خدمات رایانه‌ای بوده اند که بخشی از خدمات آن‌ها مربوط به فعالیت‌های آماری بوده است. تعداد کل رایانه‌های شخصی دستگاه‌های اجرایی ۸۳۳۲۹ دستگاه اعلام شده که ۲۲۰۵۶ دستگاه آن (۲۶ درصد) در واحدهای خدمات رایانه‌ای مستقر بوده است. ۲۸ دستگاه اجرایی دارای امکانات رایانه‌ی بزرگ، ۱۲۱ دستگاه دارای امکان استفاده از اینترنت و ۱۳۶ دستگاه دارای شبکه‌ی محلی بوده‌اند. در راستای اجرای طرح تکفأ، زمینه‌های توسعه‌ی به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فعالیت‌های آماری و به ویژه ایجاد و توسعه‌ی پایگاه اطلاعات آماری کشور نیز فراهم شده است.

نظام تولید آمار کشور در حال حاضر به دلایلی چند از جمله کمبود نیروی انسانی متخصص و عدم تخصیص بهینه‌ی اعتبارات، فاقد پایگاه اطلاعات آماری فراگیر می‌باشد که از پیامدهای آن می‌توان به نبود سیستم جامع اطلاع‌رسانی آماری، عدم امکان مدیریت موثر کاربران و تامین رضایتمندی آنان اشاره کرد. از این رو به منظور آماده‌سازی زیرساخت‌های اطلاعاتی این پایگاه با استناد به بخشنامه‌ی سال ۱۳۷۹ هیئت وزیران، مرکز آمار ایران نسبت به آماده‌سازی اطلاعات آماری موجود و تغذیه‌ی آن‌ها در پایگاه اطلاعات خام و پایگاه نشریات آماری اقدام نموده است.

انجام مطلوب فعالیت‌های آماری در گرو بسترسازی مناسب برای ارتقای فرهنگ آماری است. پاسخگویان، کاربران، سیاستگذاران و تولیدکنندگان، گروه‌های مؤثر در فرهنگ آماری جامعه به شمار می‌روند که تأثیر نگرش‌ها، واکنش‌ها و کارکردهای آن‌ها در شناخت ضعف‌ها و نارسایی‌های وضعیت موجود فرهنگ آماری کشور دارای اهمیت است. بر اساس بررسی‌های انجام شده، پاسخگویان به دلیل ضعف در اطلاع‌دهی کافی به آن‌ها، نسبت به اهمیت، اهداف، مفاهیم و کاربردهای طرح‌های آماری و نتایج آن آگاهی لازم را ندارند. علاوه بر این، به سبب تردید در محرمانگی اطلاعات فردی و واقعی بودن اطلاعات آماری، مشاهده نکردن آثار مشخص نتایج آمارگیری‌ها در بهبود زندگی فردی و اجتماعی و کمبود جذابیت آمارهای رسمی، از اعتماد و انگیزه‌ی لازم نسبت به آمارهای منتشره و فعالیت‌های آماری برخوردار نیستند.

کاربران به دلیل نبود شیوه‌های آموزشی و تبلیغی مناسب و ارتباط مستمر با مراکز تولید آمار؛ نسبت به تعاریف، مفاهیم، روش‌های جمع‌آوری و چگونگی تولید و استفاده از آمارهای منتشر شده، آگاهی لازم

را ندارند و به سبب وجود آمارهای متناقض و تعبیر و تفسیر و اظهارنظرهای غیر صحیح از اطلاعات آماری در جامعه، نسبت به آمارهای منتشره اعتماد لازم را ندارند.

سیاستگذاران به دلیل مشاهده کردن چندگانگی در اطلاعات آماری از یک موضوع یکسان و تلقی دسترسی نداشتن به آمار و اطلاعات صحیح و به هنگام، نسبت به فعالیت‌های آماری اعتقاد جدی و اعتماد لازم نداشته و از اطلاعات آماری در تصمیم‌گیری‌ها کمتر استفاده می‌کنند.

تولیدکنندگان به دلیل عدم نیازسنجی مستمر آمارهای عمومی، ناهماهنگی و فعالیت‌های موازی در تولید آمار، نبود حمایت و ضمانت قانونی برای اجرای قوانین و مصوبه‌های مربوط به فعالیت‌های آماری و نبود منزلت شغلی مناسب از انگیزه‌ی لازم برخوردار نیستند.

شناخت وضعیت و سنجش فرهنگ آماری جامعه و ارتقای آن منوط به داشتن شاخص‌های مرتبط و مناسب در این زمینه است که در حال حاضر، نبود آن یکی از نقایص ارزیابی فرهنگ آماری و سبب کندی روند ارتقای آن به شمار می‌رود و به نوبه‌ی خود موجب دشوارتر شدن اجرای طرح‌های آماری و افزایش خطاهای غیر نمونه‌ای و هزینه‌های آن می‌شود.

مسائل، مشکلات و تنگناها

- ◀ عدم استفاده‌ی کافی از آمار در برنامه‌ریزی‌ها، سیاستگذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌ها
- ◀ نامناسب بودن تشکیلات مرکز آمار ایران با اهداف و وظایف پیش‌بینی شده
- ◀ وجود چندگانگی در سیاستگذاری فعالیت‌های آماری به دلیل عملکرد شورای عالی آمار
- ◀ انجام فعالیت‌های موازی در تولید آمار
- ◀ عدم اجرای کامل مصوبات شورای عالی آمار و شورای عالی اداری توسط دستگاه‌های اجرایی
- ◀ فقدان و یا ضعف تشکیلات واحد آمار و اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی
- ◀ فقدان تعامل پویا، مستمر و مؤثر واحدهای آماری دستگاه‌های اجرایی با مرکز آمار ایران
- ◀ کمبود نیروی انسانی کارآزموده و متخصص در زمینه‌های گوناگون فعالیت‌های آماری و عدم توانایی در جذب، ایجاد انگیزه و نگهداری نیروی انسانی
- ◀ کم اهمیت شمردن فعالیت‌های آماری در دستگاه‌های اجرایی
- ◀ کمبود شرکت‌های خصوصی دارای صلاحیت و تخصص در زمینه‌های مرتبط با فعالیت‌های آماری
- ◀ نبود برنامه‌ریزی مشخص و ناکافی یا نامناسب بودن آموزش‌های تخصصی بدو خدمت و حین خدمت
- ◀ عدم هماهنگی بین محتوای برنامه‌های آموزشی دانشگاهی با نیازهای مرتبط با فعالیت‌های آماری
- ◀ نبود سازوکار مناسب برای شناسایی نیازهای آماری و تأمین رضایتمندی کاربران
- ◀ وجود کمبود و خلاءهای آماری در زمینه‌ی پوشش کامل و تناوب زمانی به‌ویژه در زمینه‌های کشاورزی، بازرگانی، حمل و نقل، خدمات و محیط زیست
- ◀ ضعف نظارت بر فعالیت‌های آماری
- ◀ ناهماهنگی بین واحد آمار و اطلاعات و سایر واحدها در دستگاه‌های اجرایی در اطلاعات آماری ارائه شده
- ◀ عدم توجه کافی به کیفیت آمارهای تولیدی و نبود سیستم مناسب ارزیابی و بهبود کیفیت آمارها به عنوان بخشی از فرایند تولید آمار

◀ عدم به کارگیری کامل تعاریف، مفاهیم و طبقه‌بندی‌های یکسان در تولید آمارهای رسمی کشور و نبود ضمانت اجرایی لازم در این زمینه
◀ نبود چارچوب‌های آماری بهنگام در برخی زمینه‌ها
◀ محدود بودن ظرفیت تولید و ارائه‌ی به موقع آمار در کشور
◀ عدم پیشرفت مناسب ساماندهی آمارهای ثبتی در اکثر دستگاه‌های اجرایی
◀ نبود سیاست‌های منسجم بلندمدت و پایدار برای ساماندهی آمارهای ثبتی
◀ کمبود اعتبارات، تأخیر در مبادله‌ی موافقت‌نامه‌ها و عدم تخصیص کامل اعتبارات برای انجام فعالیت‌های آماری

◀ کمبود پژوهش در زمینه‌ی مسائل مربوط به آمارهای رسمی
◀ نبود راه کار مناسب برای استفاده از نتایج پژوهش‌های آماری انجام شده
◀ ناهماهنگی بین تحقیقات دانشگاهی و نیازهای نظام آماری کشور
◀ پایین بودن سطح دانش و فرهنگ به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در فعالیت‌های آماری

◀ فقدان برنامه‌ریزی برای استانداردسازی و یکپارچه‌سازی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در نظام آماری کشور

◀ دسترسی نداشتن به نسخه‌ی اصلی نرم‌افزارهای پایه
◀ کم توجهی به انجام طرح جامع فناوری اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی
◀ دسترسی نداشتن به خطوط پرسرعت مخابراتی
◀ ضعف شیوه‌های آگاه‌سازی پاسخ‌گویان درباره‌ی اهمیت، اهداف و کاربردهای طرح‌های آماری

◀ تردید پاسخگویان در حفظ محرمانگی اطلاعات فردی

نقاط قوت

- ◀ وجود قانون مصوب سال ۱۳۵۳ مرکز آمار ایران
- ◀ مصوبه‌های هیئت وزیران، شورای عالی اداری و شورای عالی آمار در الزام دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات و شرکت‌های دولتی به هماهنگی با مرکز آمار ایران در زمینه‌های ایجاد و تقویت واحدهای آمار و اطلاعات، کاربرد تعاریف، مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و سایر استانداردهای آماری، نظارت بر اجرای آمارگیری‌ها، استقرار نظام آمارهای ثبتی و ایجاد پایگاه اطلاعات آماری کشور
- ◀ قرار گرفتن فعالیت تولید آمار در زمره‌ی امور حاکمیتی کشور
- ◀ وجود سازمان آماری بی‌طرف (مرکز آمار ایران) به عنوان متولی تولید آمارهای رسمی در کشور
- ◀ حفظ محرمانگی اطلاعات فردی براساس قانون مرکز آمار ایران
- ◀ عضویت در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی آماری و به‌کارگیری آخرین توصیه‌های بین‌المللی در فعالیتهای آماری
- ◀ قرار گرفتن ایران در رده B از چهار رده‌ی بین‌المللی از نظر شناسه‌ی در دسترس بودن داده‌ها (Data Availability Code) به دلیل توانایی در اجرای مستمر سرشماری‌ها، آمارگیری‌ها و تولید آمارهای ثبتی
- ◀ وجود بیش از یک قرن تجربه در فعالیتهای آماری
- ◀ ارتقای جایگاه آمار در برنامه‌ی چهارم توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و الزام به تدوین برنامه‌ی ملی آمار کشور
- ◀ افزایش فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار و رشته‌های مرتبط در کشور
- ◀ تأسیس پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۷۸
- ◀ برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌های آمار به صورت منظم
- ◀ پیشرو بودن در به‌کارگیری روش‌ها و تجهیزات مکانیزه‌ی پردازش داده‌ها و وجود ظرفیتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در نظام آماری کشور

نقاط ضعف

- ◀ عدم استفاده‌ی مطلوب از قانون مرکز آمار ایران برای پیشبرد فعالیت‌های آماری کشور
- ◀ عدم پایبندی دستگاه‌های اجرایی به اجرای کامل تصویب‌نامه‌ی هیئت وزیران مورخ ۷۹/۱/۲۸ و آیین‌نامه‌ی مربوط
- ◀ نبود ضمانت اجرایی برای برخورد با عدم پاسخگویی و یا ارائه‌ی پاسخ‌های نادرست در جمع‌آوری داده‌ها
- ◀ عدم شناخت کافی برخی دستگاه‌های اجرایی از اهمیت و مزایای ساماندهی آمارهای ثبتی
- ◀ عدم شناخت و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) برای بهره‌برداری در فعالیت‌های آماری
- ◀ کم‌اعتقادی به کاربرد آمار در برنامه‌ریزی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و سیاستگذاری‌ها

تصویر چشمانداز آینده در صورت ادامه‌ی وضع موجود

در صورت ادامه‌ی وضع موجود با موارد زیر روبرو خواهیم بود:

«تشکیلات فعلی مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی با توجه به اجرای سیاست‌های استفاده از آمار در برنامه‌ریزی‌ها و جلب افکار عمومی در استفاده از آمار، پاسخگوی نیازهای آماری جامعه نخواهد بود.

«نارسایی‌ها در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در نظام آماری کشور، به علت کارکرد فعلی شورای عالی آمار، همچنان ادامه خواهد یافت و پیامد آن اتلاف منابع، موازی‌کاری در تولید آمار و ارائه آمارهای متناقض در برخی زمینه‌ها خواهد بود.

«ادامه‌ی روند کاهش نیروی انسانی متخصص در مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی، موجب ضعف در تولید آمارهای مورد نیاز شده و کیفیت آمارها رضایت‌بخش نخواهد بود. علاوه بر آن سرانه‌ی نیروی انسانی آماری کشور در مقایسه با کشورهای مشابه همچنان کاهش خواهد یافت.

«پست‌های خالی در مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی به دلیل نبود انگیزه‌ی شغلی همچنان بلا‌تصدی خواهد ماند.

«کیفیت نیروی انسانی واحدهای آمار و اطلاعات به دلیل نهادینه نبودن آموزش‌های تخصصی شغلی و ناهماهنگی محتوای برنامه‌های آموزشی، متناسب با نیازهای نظام آماری کشور نخواهد بود.

«با وجود توسعه‌ی تهیه‌ی آمار به روش ثبتي، به دلیل محدودیت در اجرای طرح‌های آمارگیری از یک سو و نیاز روزافزون به اطلاعات آماری از سوی دیگر، تغییری در شناسه‌ی در دسترس بودن داده‌ها حاصل نخواهد شد و جایگاه کشور کماکان در رتبه‌ی B باقی خواهد ماند.

«کمبود اطلاعات آماری در برخی زمینه‌های کشاورزی، بازرگانی، حمل و نقل، خدمات و محیط‌زیست همچنان ادامه خواهد داشت.

«خلاءهای آماری برای تولید نماگرهای اجتماعی - اقتصادی پیرامون "کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه ICPD" و "اهداف توسعه‌ی هزاره MDG" که جمهوری اسلامی ایران از امضا کنندگان آن می‌باشد، کماکان وجود خواهد داشت.

«در زمینه‌ی شاخص‌های قیمت نیز وضعیت فعلی حفظ خواهد شد و کماکان تهیه‌ی شاخص‌های قیمت تولیدکننده‌ی بخش‌های خدماتی با استفاده از طرح‌های آمارگیری خاص این شاخص‌ها میسر نخواهد شد.

« امکان تهیه‌ی حساب‌های پیش‌بینی شده در سیستم حساب‌های ملی سال ۱۹۹۳ به صورت کامل وجود نخواهد داشت و این فعالیت در همان مرحله‌ی دوم نشان راه (Milestone) باقی خواهد ماند.

« ساماندهی و استقرار کامل نظام آمارهای ثبتي در دستگاه‌های اجرایی - با توجه به گستردگی پوشش اقلام و روش‌های موجود مورد استفاده برای استقرار نظام، تشکیلات نامناسب واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی و وضعیت تخصیص و جذب اعتبارات - میسر نخواهد بود.

« تهیه‌ی تعاریف و مفاهیم، تدوین طبقه‌بندی‌ها و مطالعات مربوط به شناخت ابعاد استانداردها طبق روال گذشته انجام می‌شود. ولی عدم به کارگیری مطلوب استانداردهای آماری از سوی دستگاه‌های اجرایی، منجر به برداشت‌های متفاوت از موضوعات یکسان، کاهش کیفیت اطلاعات به دست آمده، خدشه‌دار شدن جمع‌پذیری، عدم انسجام و قابلیت مقایسه‌ی آمارها در سطح ملی و بین‌المللی خواهد شد.

« تولیدکنندگان آمار به دلیل تنگناها و کاستی‌های متعدد قادر نخواهند بود که شاخص‌های مربوط به مؤلفه‌های کیفیت را به همراه نتایج طرح‌های آمارگیری ارائه کنند که این امر امکان بهبود مداوم کیفیت آمارها را فراهم نموده و موجب کاهش اعتماد عمومی کاربران و مسئولان کشور نسبت به آمارهای رسمی می‌شود.

« نیازهای پژوهشی به درستی شناسایی نمی‌شود، پژوهش‌های انجام شده تنها پاسخگوی بخش اندکی از نیازهای تولید آمارهای رسمی در کشور خواهد بود و از نتایج تحقیقات نیز به درستی استفاده نمی‌شود.

« توسعه‌ی به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایندهای تولید و اطلاع‌رسانی آماری به دلیل محدودیت در جذب نیروی انسانی کارآمد و متخصص و تخصیص اعتبارات مورد نیاز دچار وقفه خواهد شد و از سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر بهره‌برداری بهینه نخواهد شد. علاوه بر آن، سرعت و دقت در تولید و اطلاع‌رسانی آماری پیشرفت مناسبی نخواهد داشت.

« ایجاد و تغذیه‌ی پایگاه اطلاعات آماری کشور و پایگاه‌های اطلاعات آماری در دستگاه‌های اجرایی همچنان با وقفه مواجه خواهد شد.

« به دلیل نبود سیستم جامع اطلاع‌رسانی آماری، عدم مدیریت مؤثر کاربران و نبود برنامه‌ی منسجم به منظور نیازسنجی و نظرخواهی مستمر، رضایت کاربران اطلاعات آماری به نحو مطلوب حاصل نمی‌شود و تعداد آنها نیز افزایش نخواهد یافت.

« همکاری نامناسب پاسخگویان به دلیل روند کند ارتقای فرهنگ آماری موجب دشوارتر شدن اجرای طرح‌های آماری، افزایش خطاهای غیرنمونه‌ای و نیز هزینه‌ی طرح‌های آماری می‌شود.

چشم‌انداز مطلوب آمار کشور

با الهام از چشم‌انداز بیست‌ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران که در آن "ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در منطقه"، چشم‌انداز مطلوب آمار کشور به صورت زیر ترسیم می‌شود.

در این چشم‌انداز، نظام آماری کارا و پویا مبتنی بر فناوری‌های نوین و مشارکت توانمند و علمی تمام ارکان در مسیر تأمین نیازهای آمارهای رسمی کشور وجود دارد که در آن آمارهای بهنگام، قابل اعتماد و متناسب با نیازهای آماری کاربران بر پایه‌ی روش‌های مطلوب و با کیفیت مورد قبول تهیه و با استفاده از شیوه‌های اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر به صورت سریع، آسان و با حفظ محرمانگی اطلاعات فردی در دسترس کاربران قرار می‌گیرد. در این نظام، آمارهای ثبتي ساماندهی شده، فرهنگ آماری پاسخگویان، تهیه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان آمار ارتقا یافته و زمینه‌های مشارکت مؤثر آنان در فرایندهای فعالیت‌های آماری تأمین می‌شود. در چشم‌انداز مطلوب، استفاده از آمار توسط مجموعه‌ی برنامه‌ریزان، سیاستگذاران و سایر کاربران به نحو فراگیر و مطلوب انجام می‌پذیرد و فرهنگ تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و قضاوت بر پایه‌ی سنجش‌های متکی بر آمار و اطلاعات درست نهادینه می‌شود.

چالش‌ها و مشکلات اساسی در رسیدن به چشم‌انداز مطلوب

- ◀ نبود ابزار لازم برای پیگیری و اجرای مصوبه‌های قانونی از سوی دبیرخانه‌ی شورای عالی آمار
- ◀ تشکیلات و جایگاه واحد آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی کشور
- ◀ چندگانگی در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در نظام آماری کشور
- ◀ کمبود نیروی انسانی متخصص در مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی و تشدید آن به دلیل سیاست‌های تعدیل نیروی انسانی
- ◀ حفظ نیروی انسانی متخصص و کارآمد در نظام آماری کشور
- ◀ استقرار نظام نظارت بر فرایند تولید آمار و اطلاع‌رسانی
- ◀ استقرار کامل نظام آمارهای ثبتي
- ◀ نهادینه‌سازی استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات در نظام آماری کشور
- ◀ ضعف در فرهنگ آماری پاسخگویان، کاربران و سیاستگذاران

خطوط کلی و جهت گیری های اساسی آمار کشور

- ◀ تمرکز در سیاستگذاری و هدایت فعالیت های تولید آمارهای رسمی کشور
- ◀ اولویت دادن به تأمین آمارهای پایه و سایر نیازهای آماری برنامه های توسعه ای کشور
- ◀ تمرکززدایی در تولید آمار
- ◀ توسعه ای تولید آمار به روش ثبتي
- ◀ ظرفیت سازی در فعالیت های آماری
- ◀ توسعه ای منابع انسانی در جهت ارتقای کمی و کیفی تولید آمار
- ◀ تشویق و ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در فعالیت های آماری
- ◀ ارتقای فرهنگ آماری
- ◀ ارتقای کیفیت آمارهای رسمی
- ◀ توسعه ای پژوهش های آماری
- ◀ توسعه ای ارتباطات منطقه ای و بین المللی آماری
- ◀ بهره گیری از فناوری های نوین در تولید آمار
- ◀ توسعه ای اطلاع رسانی آماری با تأکید بر فناوری های نوین
- ◀ ساماندهی انتشار آمارهای رسمی

هدف‌های کیفی

- ◀ تهیه‌ی آمارهای رسمی به هنگام و با کیفیت مطلوب
- ◀ اطلاع‌رسانی جامع آماری به صورت ارزان‌تر، سریع‌تر و متنوع‌تر
- ◀ دستیابی به تشکیلات مناسب و کارآمد برای مرکز آمار ایران
- ◀ ایجاد یا اصلاح تشکیلات واحد آمار و اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی کشور
- ◀ افزایش کارایی شورای عالی آمار
- ◀ تقویت و حفظ نیروی انسانی متخصص، کارا و ماهر در مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی
- ◀ نهادینه کردن تهیه و اجرای برنامه‌ی ملی آمار کشور
- ◀ بهینه‌سازی شیوه‌های تولید، تحلیل و اطلاع‌رسانی آماری با تأکید بر فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات (ICT)
- ◀ کاهش بار پاسخگو و تسهیل در اطلاع‌گیری
- ◀ تهیه‌ی آمارهای مورد نیاز برای تولید و ارائه‌ی شاخص‌های توصیه‌شده‌ی سازمان‌های بین‌المللی
- ◀ ارتقای جایگاه تهیه‌ی حساب‌های ملی در قالب حساب‌های چارچوب مرکزی نظام حساب‌های ملی (SNA)
- ◀ ارتقای جایگاه بین‌المللی کشور در زمینه‌ی آمار
- ◀ ساماندهی تولید آمارهای ثبتی
- ◀ همگامی با پیشرفت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی استانداردهای آماری
- ◀ اصلاح طبقه‌بندی‌های ملی با استفاده از طبقه‌بندی‌های بین‌المللی
- ◀ استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری در دستگاه‌های اجرایی
- ◀ استانداردسازی سیستم‌های نرم‌افزاری مورد نیاز در تولید آمار
- ◀ ارتقای کیفی پژوهش‌های آماری و کاربردی کردن نتایج آن
- ◀ افزایش درک و باور عمومی به اهمیت آمار و کاربردهای آن
- ◀ افزایش اعتماد نسبت به آمارهای رسمی در جامعه
- ◀ افزایش انگیزه در پاسخگویان برای همکاری و مشارکت مناسب‌تر و ترغیب سیاستگذاران برای توجه جدی به آمار و به کارگیری آن در تصمیم‌گیری‌ها
- ◀ زمینه‌سازی فرهنگی برای پیشگیری از استفاده‌ی نادرست از آمار

استراتژی‌ها

- ◀ افزایش ظرفیت تولید آمار در دستگاه‌های اجرایی
- ◀ استقرار سیستم نظارت و ارزیابی در فرایند تولید آمار و اطلاع‌رسانی
- ◀ گسترش همکاری و ارتباط مستمر با سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی آماری به منظور بهره‌گیری از دستاوردهای نوین علمی
- ◀ توسعه‌ی تولید آمار به روش ثبتي
- ◀ توسعه‌ی پایگاه اطلاعات آماری کشور
- ◀ ارتقای فرهنگ آماری

هدف‌های کمی

- ◀ اصلاح تشکیلات مرکز آمار ایران تا پایان سال اول برنامه
- ◀ ایجاد یا اصلاح تشکیلات آمار و اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی تا پایان سال دوم برنامه
- ◀ تکمیل پست‌های بلاتصدی واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی از ۷۰ درصد به ۱۰۰ درصد تا پایان سال اول برنامه
- ◀ افزایش سهم فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار در واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی به حداقل ۲۵ درصد تا پایان برنامه‌ی چهارم توسعه
- ◀ افزایش پوشش تولید آمارهای مورد نیاز برنامه‌های توسعه در زمینه‌های اقتصادی از ۷۰ درصد به ۹۰ درصد
- ◀ افزایش پوشش تولید آمارهای مورد نیاز برنامه‌های توسعه در زمینه‌های فرهنگی از ۵۰ درصد به ۹۵ درصد
- ◀ افزایش پوشش تولید آمارهای مورد نیاز برنامه‌های توسعه در زمینه‌های اجتماعی از ۶۰ درصد به ۹۰ درصد
- ◀ تهیه‌ی ۱۰۰ درصد شاخص‌های قیمت مورد نیاز به صورت ماهانه
- ◀ تولید حساب‌های پیش‌بینی شده در سیستم حساب‌های ملی (SNA 93) و دستیابی به مرحله‌ی چهارم نشان‌راه (Milestone) از مرحله‌ی دوم
- ◀ کاهش فاصله‌ی زمانی تولید تا انتشار آمارها براساس نظام عمومی انتشار داده‌ها (GDDS)
- ◀ ارتقای جایگاه کشور از نظر شاخص بین‌المللی "شناسه‌ی در دسترس بودن داده‌ها" از رده‌ی B به A
- ◀ طراحی، پیاده‌سازی، مکانیزاسیون و راه‌اندازی ۲ سیستم اطلاعاتی - عملیاتی در هر دستگاه اجرایی کشور (۳۱ دستگاه) به منظور ساماندهی حداقل ۶۰ درصد از اقلام آمارهای ثبتی مورد نیاز برنامه‌های توسعه
- ◀ ویرایش، بهنگام‌سازی، ترجمه، پیاده‌سازی و تدوین ۱۹ طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد
- ◀ بازنگری و استانداردسازی تعاریف و مفاهیم حداقل ۲۰۰۰ واژه از اقلام آمارهای رسمی
- ◀ بازنگری ۱۲ طرح آمارگیری و انطباق آن با استانداردهای نوین بین‌المللی
- ◀ انجام حداقل ۱۵۰ طرح پژوهشی آماری تا پایان برنامه‌ی چهارم توسعه
- ◀ افزایش پهنای باند شبکه‌های ارتباطی بین مرکز آمار و دستگاه‌های اجرایی (Extranet) و اینترنت به حداقل ۴ Mbps
- ◀ افزایش زمان اطلاع‌رسانی به کاربران آمار به صورت شبانه‌روزی

سیاست‌ها

- « تأکید بر رعایت اصول بنیادی آمارهای رسمی
- « توسعه و بهبود نظام نظارت در زمینه‌ی تولید آمار و اطلاع‌رسانی
- « تقویت مرکز آمار ایران به عنوان متولی آمار کشور
- « توسعه و ارتقای واحد آمار و اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی و مستثنی کردن آن‌ها از سیاست‌های کوچک‌سازی دولت
- « تمرکز در سیاست‌گذاری و هدایت فعالیت‌های آماری کشور
- « تعامل با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متناسب با نیازهای نظام آماری کشور
- « گسترش و تخصصی کردن دوره‌های آموزشی بدو خدمت‌و‌حین خدمت، خاص‌کارکنان واحدهای آماری
- « افزایش سهم فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار در واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی
- « افزایش انگیزه به منظور جذب و نگهداری نیروی انسانی متخصص
- « بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش خصوصی در فعالیت‌های آماری
- « اولویت تولید آمار به روش ثبتي
- « اولویت تأمین نیازهای آماری برنامه‌های توسعه و پایگاه اطلاعات آماری کشور
- « توجه به اصول مشتری‌مداری در تأمین نیازهای آماری کاربران
- « تأکید بر حفظ محرمانگی اطلاعات فردی و امنیت داده‌های آماری
- « توسعه‌ی همکاری متقابل بین دستگاه‌های اجرایی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی به منظور هماهنگی و ارتقای فعالیت‌های آماری
- « هدایت پژوهش‌های آماری در زمینه‌ی آمارهای رسمی
- « الزام به ارائه‌ی شاخص‌های ارزیابی کیفیت به همراه نتایج طرح‌های آمارگیری
- « ایجاد یکپارچگی و استانداردسازی در فرایند تولید، اطلاع‌رسانی و مدیریت منابع داده‌ها
- « توسعه‌ی به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند تولید و اطلاع‌رسانی آماری
- « الزام به استفاده و استناد به آمارهای رسمی در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها
- « رعایت اصل بی‌طرفی و دسترسی برابر به آمارهای رسمی
- « رعایت توصیه‌های نظام عمومی انتشار داده‌ها (GDDS)

احكام برنامه ملي آمار کشور

(پیشنهادی جهت تأیید شورای عالی آمار و تصویب هیأت محترم وزیران)

ماده ۱- به منظور هماهنگی و افزایش کارایی ارکان نظام آماری کشور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است تا پایان سال اول برنامه اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف) مطالعه و بازنگری قانون مرکز آمار ایران با تکیه بر اهداف، وظایف و جایگاه مرکز و شورای عالی آمار و ارائه لایحه لازم از طریق شورای عالی آمار

ب) اصلاح تشکیلات مرکز آمار ایران متناسب با بند "الف" و سازگار با فناوری روز

ج) تمهیدات لازم به منظور اصلاح یا ایجاد تشکیلات مناسب واحد آمار و اطلاعات و استقرار آن در تمامی دستگاه‌های اجرایی

د) صدور مجوزهای لازم برای جذب نیروی انسانی مورد نیاز مرکز آمار ایران و واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی کشور مطابق تشکیلات آن‌ها. این دستگاه‌ها مکلفند در مهلت مقرر، نیروی انسانی مربوط را جذب نمایند.

تبصره ۱) به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود ۱۰ درصد از نیروی انسانی واحدهای آمار و اطلاعات خود را از طریق اعطای بورسیه تحصیلی جذب نمایند.

تبصره ۲) جذب نیروی انسانی در واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی باید به گونه‌ای باشد که تا پایان برنامه، سهم فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار در این واحدها حداقل به ۲۵ درصد برسد.

ه) تعیین و اجرای راهکارهای لازم به منظور ارتقای انگیزه‌ی شغلی کارکنان واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی

و) تهیه و اعلام محتوای دروس دوره‌های آموزشی تخصصی بدو خدمت و حین خدمت خاص کارکنان واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی

تبصره) دستگاه‌های اجرایی موظفند دوره‌های آموزشی اعلام شده را در برنامه‌ی آموزش بدو و حین خدمت کارکنان واحدهای مذکور لحاظ نمایند.

ز) فراهم کردن زمینه‌های لازم برای ایجاد گرایش آمار رسمی در رشته‌ی آمار

تبصره) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است با همکاری شورای عالی آمار اقدامات لازم برای راه‌اندازی گرایش مذکور به عمل آورد.

ماده ۲- به منظور اجرای طرح‌های مورد نیاز برنامه‌ی تولید آمار، مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیر بودن اطلاعات آماری و ارتقای کیفیت نتایج حاصل از طرح‌های آماری:

الف) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است اعتبارات مورد نیاز برنامه‌ی تولید آمار را به شرح پیوست ۱ تأمین و در بودجه سنواتی دستگاه‌های اجرایی مربوط ذیل برنامه‌ی آمار منظور کند.

ب) دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های آماری مورد نیاز خود را، که در بند "الف" نیامده است تا پایان تیرماه هر سال به دبیرخانه شورای عالی آمار برای طی مراحل تصویب در شورای مذکور ارسال کنند. دبیرخانه طرح‌های مصوب را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال و سازمان مذکور موظف است اعتبار مربوطه را در بودجه سال بعد دستگاه اجرایی ذیل برنامه آمار منظور نماید. اعتبار پیش‌بینی شده در پیوست شماره ۱ آمده است.

ج) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر سال اعتبارات لازم برای انجام طرح‌های آماری اضطراری و پیش‌بینی نشده را که اجرای آن در همان سال لازم است و مشمول بندهای "الف" و "ب" نشده است، در یک ردیف متمرکز که اعتبار آن در سال اول برنامه سه میلیارد ریال پیش‌بینی و سالانه ۱۰ درصد از آن کسر شود، منظور کند. استفاده از این ردیف منوط به تصویب شورای عالی آمار خواهد بود.

تبصره ۱) در صورتی که اعتبار طرح‌های پیشنهادی موضوع بند "ب" از رقم پیش‌بینی شده در پیوست شماره ۱ کمتر باشد مابه‌التفاوت به ردیف طرح‌های اضطراری موضوع بند ج این ماده در همان سال اضافه می‌شود.

تبصره ۲) اعتبار ردیف متمرکز سال ۱۳۸۴ شامل طرح‌های پیش‌بینی نشده موضوع بند "ب" نیز می‌باشد.

د) مرکز آمار ایران موظف است نیازهای آماری که از طریق مجامع و سازمان‌های بین‌المللی منعکس می‌شود با همکاری دستگاه‌های اجرایی تهیه و ارایه نماید.

تبصره) مکانیسم تأمین اعتبار مربوط همانند بندهای "ب" و "ج" این ماده خواهد بود.

ه) مرکز آمار ایران موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی طبق برنامه‌ی پیوست ۲ تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و سایر استانداردهای آماری مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی را تهیه و اعلام نماید.

و) دستگاه‌های اجرایی موظفند در انجام آمارگیری‌ها و سایر فعالیت‌های آماری تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و سایر استانداردهای آماری تهیه شده توسط مرکز آمار ایران را رعایت نمایند.

همچنین مرکز آمار ایران می‌تواند بر تمام مراحل تهیه، اجرا، استخراج و انتشار نتایج طرح‌های آماری نظارت نماید. دستورالعمل نظارت مربوطه در شش ماهه‌ی اول سال ۸۴ توسط مرکز آمار ایران تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ز) مرکز آمار ایران موظف است حداکثر تا پایان شش ماهه‌ی اول سال دوم برنامه‌ی چهارم توسعه، ضوابط و آیین‌نامه‌ی مربوط به "نحوه‌ی ارزیابی و بهبود مداوم کیفیت آمارهای حاصل از طرح‌های آمارگیری" را تهیه نماید تا پس از تصویب شورای عالی آمار به دستگاه‌های اجرایی برای اجرا ابلاغ شود. کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلف به رعایت ضوابط و آیین‌نامه‌های مذکور خواهند بود.

ماده ۳- به منظور ساماندهی و استقرار نظام آمارهای ثبتی، و با هدف تأمین نیازهای پایگاه اطلاعات آماری کشور:

الف) دستگاه‌های اجرایی پیوست ۳ مکلفند تا پایان برنامه نسبت به ساماندهی حداقل دو سیستم اطلاعاتی - عملیاتی خود براساس ضوابط پیشنهادی مرکز آمار ایران و تأیید شورای عالی آمار اقدام نمایند.

تبصره ۱) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است:

- ضمن فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای استقرار نظام آمارهای ثبتی، به منظور حمایت و تشویق دستگاه‌ها، اعتبار مورد نیاز برای استقرار دو سیستم اطلاعاتی - عملیاتی دستگاه‌ها و ساماندهی و تأمین داده‌های ثبتی موجود و مورد نیاز تهیه و بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری کشور در دستگاه‌های اجرایی را در یک ردیف متمرکز به شرح پیوست ۴ منظور نموده و براساس تأیید مرکز آمار ایران به دستگاه‌های ذی‌ربط اختصاص دهد.

- اعتبار مورد نیاز را برای ساماندهی آمارهای ثبتی دستگاه‌های اجرایی در بودجه سنواتی مرکز آمار ایران به شرح پیوست ۵ منظور نماید.

تبصره ۲) دستگاه‌های اجرایی مکلفند طرح‌های مربوط به ساماندهی سایر سیستم‌های اطلاعاتی - عملیاتی مورد نیاز پایگاه اطلاعات آماری کشور را تا پایان تیرماه هر سال به مرکز آمار ایران ارسال کنند. مرکز آمار ایران باید طرح‌های مذکور را پس از بررسی و تأیید به منظور تأمین اعتبار در بودجه سال بعد (ذیل برنامه آمار) به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ارسال کند.

ب) دستگاه‌های اجرایی موظفند:

- داده‌های ثبتی موجود مورد نیاز پایگاه اطلاعات آماری کشور، بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های کشور و سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی را ترجیحاً به صورت برخط (Online) در اختیار مرکز آمار ایران قرار دهند. دستورالعمل مربوط به تعداد و عناوین اقلام اطلاعاتی، چگونگی و زمان‌بندی ارسال داده‌های ثبتی حداکثر تا پایان سال اول برنامه، توسط مرکز آمار ایران تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴- به منظور ساماندهی پژوهش‌های آماری:

الف) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبار مورد نیاز برنامه‌های تحقیقات آماری را به شرح پیوست‌های ۶ و ۷ تأمین و در بودجه‌ی سنواتی دستگاه‌های اجرایی منظور کند.

ب) دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های پژوهشی مورد نیاز خود را که در بند "الف" نیامده است تا پایان تیرماه هر سال (به استثنای طرح‌های پژوهشی سال ۸۴) به مرکز آمار ایران ارسال کنند. مرکز آمار ایران باید طرح‌های مذکور را پس از تأیید شورای عالی آمار، به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال کند، سازمان مذکور موظف است اعتبار مربوط را در بودجه‌ی سال بعد دستگاه‌های اجرایی منظور نماید.

ج) پژوهش‌کده‌ی آمار مکلف است در طی برنامه‌ی چهارم توسعه اقدامات لازم برای تقویت و حمایت پژوهش‌گران آمار در دستگاه‌های اجرایی را به شرح پیوست ۷ انجام دهد

ماده ۵- به منظور تسریع، تسهیل و ایجاد یکپارچگی در فرایندهای تولید، انباشت و اطلاع‌رسانی

آمارهای رسمی برای استفاده در برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری:

الف) مرکز آمار ایران موظف است:

- از طریق نیازسنجی مستمر آماری کاربران و سنجش مداوم میزان بهره‌مندی و رضایت‌مندی آنان از خدمات آماری ارایه شده، نسبت به اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر متناسب با شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی در گستره جهانی؛ به شرح پیوست ۸ اقدام نماید.

- با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات نسبت به طراحی و ایجاد پایگاه اطلاعات آماری کشور*، تغذیه و به‌روزرسانی اطلاعات آماری مورد نیاز پایگاه به شرح پیوست ۸، اقدام نماید. تبصره ۱) تمامی دستگاه‌های اجرایی مکلف هستند اطلاعات و آمارهای رسمی مورد نیاز پایگاه اطلاعات آماری کشور را طبق برنامه و استانداردهایی که در سال اول برنامه تدوین و به تصویب شورای عالی آمار خواهد رسید، آماده نمایند.

تبصره ۲) دستگاه‌های اجرایی موظفند در ایجاد یا توسعه پایگاه اطلاعات آماری بخش و اطلاع‌رسانی از آن، استانداردهای مورد اشاره در تبصره ۱ را رعایت نمایند.

تبصره ۳) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است به منظور ایجاد پایگاه‌های اطلاعات آماری و اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر، نسبت به ایجاد بستر ارتباطی مطمئن، با سرعت مناسب و امنیت بالا اقدام نماید.

ب) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبارات مورد نیاز بند الف را در بودجه‌ی سالانه‌ی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط منظور نماید

ماده ۶- به منظور بررسی و ارائه‌ی راه کارهای اجرایی برای ارتقای فرهنگ آماری**

الف) مرکز آمار ایران مکلف است هر دو سال یک بار وضعیت فرهنگ آماری را به سنجش درآورده و نتیجه را پس از تأیید شورای عالی آمار برای بررسی و تصمیم‌گیری‌های مقتضی به هیئت دولت گزارش نماید.

ب) صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران مکلف است در طول برنامه با همکاری مرکز آمار ایران به‌طور مستمر اقدام به تولید و پخش برنامه در جهت ارتقای فرهنگ آماری و عمومی سازی آمار جامعه نماید.

* پایگاه اطلاعات آماری کشور، محیط انباشت داده‌ها و اطلاعات آماری مورد نیاز آرایه‌ی آمارهای رسمی و فراداده‌های مرتبط با آن است که در مرکز آمار ایران مستقر می‌باشد. در این پایگاه، داده‌ها و اطلاعات آماری با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات و از طریق ارتباط با پایگاه‌های اطلاعات آماری دستگاه‌های اجرایی گردآوری، یکپارچه‌سازی، تجمع و انباشت شده و به صورت آمارهای رسمی با شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی در گستره جهانی، به عموم کاربران عرضه می‌شود.

** فرهنگ آماری، مجموعه‌ی نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به کارگیری اطلاعات آماری در جامعه است

ج) وزارت آموزش و پرورش مکلف است با همکاری مرکز آمار ایران:

- به منظور تقویت استعداد سنجش و اندازه گیری علمی کمیت ها و واقعیت ها در دانش آموزان، مطالب مناسب آماری را به صورت جذاب و با کیفیت با همکاری مرکز آمار ایران و دستگاه های مرتبط تهیه و در برنامه های آموزشی و کتاب های درسی سطوح مختلف تحصیلی، تا پایان برنامه درج نماید.

- از سال دوم برنامه نسبت به طراحی و برگزاری کارگاه های آموزشی حین خدمت برای معلمان آمار اقدام نماید.

د) وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با همکاری مرکز آمار ایران نسبت به تهیه برنامه های مناسب برای ارتقای فرهنگ آماری از سال اول برنامه اقدام نماید.

تبصره) آیین نامه های اجرایی بندهای "ب"، "ج" و "د" که شامل چگونگی همکاری وزارت آموزش و پرورش، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مرکز آمار ایران است از طرف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور پیشنهاد و پس از تأیید شورای عالی آمار به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ه) کلیه دستگاه های اجرایی مکلف اند در تدوین برنامه ها و سیاست های خود به آمارهای رسمی تأیید شده استناد نمایند. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور بر حسن اجرای این بند نظارت خواهد داشت. دستورالعمل نظارتی مربوط تا پایان سال اول برنامه توسط سازمان مزبور تهیه و ابلاغ می شود.

و) سازمان مدیریت و برنامه ریزی موظف است برای تحقق راه کارهای اجرایی ارتقای فرهنگ آماری به شرح پیوست ۹ اعتبار مربوط را در اختیار دستگاه های اجرایی ذی ربط قرار دهد.

ز) دستگاه های اجرایی موظفند در ارتباط با فعالیت های آماری خود در جهت ارتقای فرهنگ آماری جامعه، برنامه هایی را با همکاری مرکز آمار ایران تهیه و اجرا نمایند.

ماده ۷- به منظور گسترش ارتباطات بین المللی در زمینه ی آمارهای رسمی، ظرفیت سازی آماری و ارتقای دانش فنی متخصصان و کارشناسان:

مرکز آمار ایران موظف است همکاری های آموزشی و پژوهشی دو یا چند جانبه با مجامع، نهادها، سازمان های آماری منطقه ای و بین المللی و مراکز آماری سایر کشورها، را تقویت نماید.

ماده ۸- به مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها و همچنین دستگاه های مجری فعالیت های آماری مصوب شورای عالی آمار اجازه داده می شود به آن گروه از کارکنان دولت که

در اجرای طرح‌های آماری، سرشماری‌ها و ساماندهی آمارهای ثبتی و سایر فعالیت‌های آماری همکاری می‌نمایند، علاوه بر حقوق و مزایای دریافتی حق الزحمه پرداخت نمایند. حداکثر زمان همکاری، میزان حق الزحمه و نحوه استفاده از خدمات کارکنان براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که هر سال با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۹ - مبادله موافقت‌نامه و تخصیص اعتبارات مربوط به طرح‌های تولید آمار و ساماندهی آمارهای ثبتی دستگاه‌های اجرایی، شمول مواد ۱ الی ۶ منوط به رعایت دستورالعمل نظارتی بند و ماده ۲ خواهد بود.

ماده ۱۰ - مرکز آمار ایران برای انجام فعالیت‌های آماری شمول مواد ۱ الی ۶ از خدمات دستگاه‌های اجرایی، انجمن آمار ایران، دانشگاه‌ها و سایر نهادهای آماری غیردولتی، حسب مورد استفاده می‌کند.

استانداردهای آماری

پیوست ۲-۱ (موضوع بند الف ماده ۲ احکام برنامه ملی آمار کشور)

دستگاه اجرایی و برآورد اعتبار مورد نیاز

دستگاه اجرایی	برآورد اعتبار (هزارریال)						فعالیت
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	جمع	
مرکز آمار ایران	۶۹۰۰۰۰	۶۶۸۰۰۰	۶۷۳۰۰۰	۴۲۸۰۰۰	۴۸۱۰۰۰	۲۹۴۰۰۰۰	پیااده سازی و بازنگری طبقه بندی های بین المللی
مرکز آمار ایران	۲۵۸۶۰۰	۲۵۴۶۰۰	۲۴۷۲۰۰	۳۰۳۰۰۰	۳۱۳۰۰۰	۱۳۷۶۰۰۰	استاندارد سازی تعاریف و اژه های آماری در دستگاه های اجرایی کشور
مرکز آمار ایران	-	-	-	۲۶۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰	۴۸۵۰۰۰	بررسی، طراحی و تدوین استانداردهای آماری در طرح های آماری
مرکز آمار ایران	۱۸۶۰۰۰	۱۸۶۰۰۰	۱۸۶۰۰۰	-	-	۵۵۸۰۰۰	بازنگری و بهنگام سازی استانداردهای آماری در طرح های آماری
مرکز آمار ایران	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	-	۹۵۰۰۰	برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی برای معرفی استانداردهای آماری
مرکز آمار ایران	۳۲۹۰۰۰	۳۲۸۰۰۰	۲۸۶۰۰۰	۲۲۱۰۰۰	۱۱۹۰۰۰	۱۲۸۳۰۰۰	نظارت بر به کار گیری استانداردهای آماری در دستگاه های اجرایی
مرکز آمار ایران	۲۴۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۸۲۰۰۰۰	شرکت در نشست ها و کارگاه های آموزشی مجامع بین المللی
	۱۷۳۰۰۰۰	۱۶۴۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۳۵۵۰۰۰	۱۲۴۰۰۰۰	۷۵۶۵۰۰۰	

* اختلاف در سرجمع به علت رند کردن اعداد می باشد.

بهبود کیفیت آمارها

پیوست ۲-۱ (موضوع بند الف ماده ۲ احکام برنامه ملی آمار کشور)

برآورد اعتبار مورد نیاز

(هزار ریال)

ردیف	فعالیت	جمع		سال ۸۴		سال ۸۵		سال ۸۶		سال ۸۷		سال ۸۸	
		اعتبار	نفر ساعت	اعتبار	نفر ساعت	اعتبار	نفر ساعت	اعتبار	نفر ساعت	اعتبار	نفر ساعت	اعتبار	نفر ساعت
۱	برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با مدیریت کیفیت آماری	۸۹۶۴۰	۲۱۶۰	۶۴۸۰۰	۱۶۲۰	۲۴۸۴۰	۵۴۰						
۲	برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با نماگرهای کیفیت در طرح‌های آمارگیری	۲۳۳۴۰۰	۴۸۰۰			۱۳۸۰۰۰	۳۰۰۰	۹۵۴۰۰	۱۸۰۰				
	جمع	۳۲۳۰۴۰	۶۹۶۰	۶۴۸۰۰	۱۶۲۰	۱۶۲۸۴۰	۳۵۴۰	۹۵۴۰۰	۱۸۰۰				

تشکیلات ارکان نظام آماری و توسعه نیروی انسانی

پیوست ۴-۱ (موضوع بند الف ماده ۲ احکام برنامه ملی آمار کشور)

اعتبارات مورد نیاز

دستگاه اجرایی	اعتبارات (هزار ریال)						شرح فعالیت
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	جمع	
مرکز آمار ایران					۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	مطالعه، بررسی و بازنگری قانون مرکز آمار ایران با هدف تبیین اهداف، وظایف و جایگاه مطلوب مرکز آمار ایران و شورای عالی آمار
مرکز آمار ایران	-	-	-	۱۰۰۰۰۰	۹۶۰۰۰	۱۹۶۰۰۰	ایجاد گرایش آمارهای رسمی
مرکز آمار ایران	-	-	-	-	۴۸۰۰۰	۴۸۰۰۰	تعیین سرفصل دوره‌های آموزشی بدو و حین خدمت
	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰	۲۹۴۰۰۰	۳۹۴۰۰۰	جمع کل

برنامه استانداردهای آماری

پیوست ۲ (موضوع بنده) ماده ۲ احکام برنامه ملی آمار کشور)

الف - برنامه‌ی تهیه، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌ها

ردیف	شرح فعالیت	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
۱	بازنگری طبقه‌بندی آموزش براساس ISCED					
۲	پیاده‌سازی طبقه‌بندی بین‌المللی کارایی، ناتوانی و سلامت (ICF)					
۳	بازنگری طبقه‌بندی رشته فعالیت‌های اقتصادی ایران براساس ISIC 3.1					
۴	بازنگری طبقه‌بندی مشاغل ایران براساس ISCO88					
۵	بازنگری طبقه‌بندی وضع شغلی براساس ICSE					
۶	پیاده‌سازی طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC1.1)					
۷	پیاده‌سازی طبقه‌بندی وظایف دولت (COFOG)					
۸	تدوین طبقه‌بندی فرهنگی					
۹	بازنگری سیستم هماهنگ‌توصیف و کدگذاری کالا (HS)					
۱۰	پیاده‌سازی طبقه‌بندی مصرف فردی برحسب هدف (COICOP)					
۱۱	پیاده‌سازی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)					
۱۲	پیاده‌سازی طبقه‌بندی بین‌المللی حساب‌های سلامت (ICHA)					
۱۳	پیاده‌سازی طبقه‌بندی اهداف موسسات غیرانتفاعی در خدمت خانوار (COPNI)					
۱۴	بازنگری طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران براساس ISIC4					
۱۵	پیاده‌سازی طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت (ICATUS)					
۱۶	بازنگری طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها (ICD-10)					
۱۷	پیاده‌سازی طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌ها و مخارج حفاظت محیط زیست (CEPA)*					
۱۸	بازنگری طبقه‌بندی محوری محصولات براساس CPC.2*					
۱۹	پیاده‌سازی طبقه‌بندی مخارج تولیدکنندگان برحسب هدف (COPP)					

* ادامه فعالیت این دو طبقه‌بندی در سال ۱۳۸۹ انجام خواهد شد.

ادامه پیوست ۲ (موضوع بنده) ماده ۲ احکام برنامه ملی آمار کشور

ب - برنامه‌ی استانداردسازی تعاریف واژه‌های آماری در دستگاه‌های اجرایی کشور

ردیف	شرح فعالیت	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
۱	استانداردسازی تعاریف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری					
۲	استانداردسازی تعاریف وزارت راه و ترابری					
۳	استانداردسازی تعاریف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی					
۴	استانداردسازی تعاریف وزارت کشور					
۵	استانداردسازی تعاریف وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح					
۶	استانداردسازی تعاریف وزارت جهاد کشاورزی					
۷	استانداردسازی تعاریف نیروی انتظامی					
۸	استانداردسازی تعاریف وزارت رفاه و تامین اجتماعی					
۹	استانداردسازی تعاریف وزارت بازرگانی					
۱۰	استانداردسازی تعاریف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی					
۱۱	استانداردسازی تعاریف سازمان گردشگری و میراث فرهنگی					
۱۲	استانداردسازی تعاریف مرکز آمار ایران					
۱۳	استانداردسازی تعاریف وزارت صنایع و معادن					
۱۴	استانداردسازی تعاریف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران					
۱۵	استانداردسازی تعاریف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی					
۱۶	استانداردسازی تعاریف وزارت تعاون					
۱۷	استانداردسازی تعاریف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات					
۱۸	استانداردسازی تعاریف سازمان انرژی اتمی					
۱۹	استانداردسازی تعاریف وزارت نفت					
۲۰	استانداردسازی تعاریف کمیته امداد امام خمینی					
۲۱	استانداردسازی تعاریف سازمان ایثارگران					
۲۲	استانداردسازی تعاریف دادگستری					
۲۳	استانداردسازی تعاریف وزارت امور اقتصاد و دارایی					
۲۴	استانداردسازی تعاریف وزارت مسکن و شهرسازی					
۲۵	استانداردسازی تعاریف وزارت امور خارجه					
۲۶	استانداردسازی تعاریف وزارت نیرو					
۲۷	استانداردسازی تعاریف صدا و سیما					
۲۸	استانداردسازی تعاریف سازمان حفاظت محیط زیست					
۲۹	استانداردسازی تعاریف سازمان تربیت بدنی					

آمارهای ثبتی

پیوست ۳ (موضوع بند الف) ماده ۳ احکام برنامه برنامه ملی آمار)

فهرست دستگاه‌های اجرایی که تا پایان برنامه حداقل دو سیستم اطلاعاتی عملیاتی در آن‌ها استقرار خواهد یافت

۱	وزارت آموزش و پرورش
۲	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۳	وزارت امور خارجه
۴	وزارت بازرگانی
۵	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۷	وزارت تعاون
۸	وزارت جهاد کشاورزی
۹	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۱۰	وزارت راه و ترابری
۱۱	وزارت صنایع و معادن
۱۲	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۳	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۱۴	سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور
۱۵	وزارت کار و امور اجتماعی
۱۶	وزارت کشور
۱۷	وزارت مسکن و شهرسازی
۱۸	وزارت نفت
۱۹	وزارت نیرو
۲۰	سازمان انرژی اتمی
۲۱	سازمان تربیت بدنی
۲۲	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی
۲۳	سازمان حفاظت محیط زیست
۲۴	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
۲۵	وزارت دادگستری
۲۶	کمیته امداد امام خمینی
۲۷	سازمان ثبت احوال کشور
۲۸	نیروی انتظامی
۲۹	وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

۳۰

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳۱

مرکز آمار ایران

آمارهای ثبتی

پیوست ۴ (موضوع تبصره ۱۵ بند الف ماده ۳ احکام برنامه ملی آمار)

برنامه‌های اجرایی و اعتبارات مورد نیاز

دستگاه اجرایی	سال‌های برنامه (هزار ریال)						واحد مجموع سال‌های برنامه	برنامه‌های اجرایی	توضیح
	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	جمع			
دستگاه‌های اجرایی پیوست (۳)	-	-	-	-	۹۳۰۰۰۰۰	۹۳۰۰۰۰۰	۳۱ دستگاه اجرایی	شناخت وضع موجود، تعیین و اولویت‌بندی سیستم‌های اطلاعاتی - عملیاتی ^(۱)	۱
دستگاه‌های اجرایی پیوست (۳)	۳۳۱۷۷۰۰۰	۲۷۶۴۸۰۰۰	۲۳۰۴۰۰۰۰	۱۹۲۰۰۰۰۰	-	۱۰۳۰۶۵۰۰۰	۶۲ سیستم اطلاعاتی - عملیاتی (هر دستگاه ۲ سیستم)	طراحی وضع مطلوب، پیاده سازی، مکانیزاسیون و راه‌اندازی سیستم‌های اطلاعاتی - عملیاتی ^(۱)	۲
دستگاه‌های اجرایی پیوست (۳) (به استثناء مرکز آمار ایران)	۲۶۸۷۳۸۵۰	۱۴۹۲۹۹۲۰	۹۳۳۱۲۰۰	۵۱۸۴۰۰۰	۳۴۵۶۰۰۰	۵۹۷۷۴۹۷۰	۳۰ دستگاه اجرایی	ساماندهی و تأمین داده‌های ثبتی موجود و مورد نیاز تهیه و بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری کشور در دستگاه‌های اجرایی	۳
	۶۰۰۵۰۸۵۰	۴۲۵۷۷۹۲۰	۳۲۳۷۱۲۰۰	۲۴۳۸۴۰۰۰	۱۲۷۵۶۰۰۰	۱۷۲۱۳۹۹۷۰	جمع		

(۱) اعتبار پیش‌بینی شده به منظور حمایت و تشویق دستگاه‌ها برای ساماندهی تعداد ۲ سیستم اطلاعاتی عملیاتی خود با توجه به اولویت بندی صورت گرفته بوده و از محل ردیف متمرکز تامین می‌شود و اعتبار مورد نیاز برای دیگر سیستم‌ها در بودجه‌ی سنواتی دستگاه‌ها منظور خواهد شد.

آمارهای ثبتی

پیوست ۵ (موضوع تبصره ۱۵ بند الف ماده ۳ احکام برنامه ملی آمار)

برنامه‌های اجرایی و اعتبارات مورد نیاز در سال‌های برنامه

دستگاه اجرایی	سال‌های برنامه (هزار ریال)						واحد مجموع سال‌های برنامه	برنامه‌های اجرایی	ردیف
	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	جمع			
مرکز آمار ایران	۱۳۲۶۸۰۰	۱۱۰۵۰۰۰	۹۲۱۶۰۰	۷۶۸۰۰۰	۳۷۲۰۰۰	۴۴۹۳۴۰۰	-	نظارت بر ساماندهی نظام آمارهای ثبتی	۱
..	۲۲۳۰۰۰	۱۸۶۰۰۰	۲۵۵۰۰۰	۱۶۵۶۰۰	۲۱۰۰۰۰	۱۰۳۹۶۰۰	۱۸۶۰۰ نفر ساعت	برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارشناسان دستگاه‌های اجرایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و مرکز آمار ایران	۲
..	۴۲۰۰۰	۳۶۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۴۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۵۲۰۰۰	۱۰ دوره	برگزاری گردهمایی توجیهی با دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های مشاور	۳
..	۴۵۰۴۰۰۰	۳۷۵۰۰۰۰	۳۱۲۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۱۶۴۷۴۰۰۰	۲۸۰۰۰۰۰ کارگاه	بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های کشور	۴
	۶۰۹۵۸۰۰	۵۰۷۷۰۰۰	۴۳۲۶۶۰۰	۳۵۵۷۶۰۰	۳۱۰۲۰۰۰	۲۲۱۵۹۰۰۰		جمع	

تحقیقات آماری

پیوست ۷ (موضوع بند الف ماده ۴ احکام برنامه ملی آمار)

برآورد اعتبار مورد نیاز

هزار ریال

ردیف	شرح	جمع	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	دستگاه اجرایی
۱	تشکیل بانک اطلاعاتی پژوهش های آماری انجام شده در داخل	۱,۹۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	پژوهشکده ی آمار
۲	برقراری ارتباط با بانک اطلاعاتی جامع از پژوهش های آماری در خارج کشور	۳,۷۲۰,۸۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۷۲۰,۰۰۰	۸۶۴,۰۰۰	۱,۰۳۶,۸۰۰	پژوهشکده ی آمار
۳	برگزاری و مشارکت در سمینارها، کنفرانس ها و کارگاه های آماری	۷۴۴,۱۶۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۴۴,۰۰۰	۱۷۲,۸۰۰	۲۰۷,۳۶۰	پژوهشکده ی آمار
۴	حمایت از ارائه ی مقاله های علمی در نشریات تخصصی ملی و بین المللی	۱,۱۱۶,۲۴۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۱۶,۰۰۰	۲۵۹,۲۰۰	۳۱۱,۰۴۰	پژوهشکده ی آمار
۵	حمایت از پایان نامه های آماری در راستای نیازهای پژوهشی آماری	۱,۴۸۸,۳۲۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۴۰,۰۰۰	۲۸۸,۰۰۰	۳۴۵,۶۰۰	۴۱۴,۷۲۰	پژوهشکده ی آمار
۶	حمایت از شرکت در کنفرانس ها و کارگاه های آموزشی به منظور آگاهی از آخرین فناوری ها و دستاوردهای مرتبط با آمار رسمی و پرورش پژوهشگر آمار	۷۴۴,۱۶۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۴۴,۰۰۰	۱۷۲,۸۰۰	۲۰۷,۳۶۰	پژوهشکده ی آمار
۷	حمایت از انجمن ها و تشکل های علمی آماری	۱,۴۸۸,۳۲۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۴۰,۰۰۰	۲۸۸,۰۰۰	۳۴۵,۶۰۰	۴۱۴,۷۲۰	پژوهشکده ی آمار
	جمع	۱۱,۲۰۲,۰۰۰	۲,۷۵۰,۰۰۰	۱,۶۰۰,۰۰۰	۱,۹۲۰,۰۰۰	۲,۳۰۴,۰۰۰	۲,۷۶۴,۸۰۰	

توسعه فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری کشور

پیوست ۸ (موضوع بند الف ماده ۵ احکام برنامه ملی آمار)

هزار ریال

ردیف	عنوان	جمع	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	دستگاه اجرایی
۱	طراحی و تامین نرم افزارهای پایه	۶,۸۰۰,۰۰۰	۶,۸۰۰,۰۰۰					مرکز آمار ایران
۲	طراحی و تامین زیرساخت شبکه و سخت افزار	۹۶۸۰,۰۰۰	۹۶۸۰,۰۰۰					//
۳	سیستم استاندارد طراحی و استخراج طرح های آماری	۱,۹۴۲,۰۰۰	۵۸۳,۰۰۰	۱,۳۵۹,۰۰۰				//
۴	مدیریت داده های مکانی مورد نیاز فعالیت های آماری	۱,۶۶۰,۰۰۰	۳۳۲,۰۰۰	۱,۳۲۸,۰۰۰				//
۵	سیستم برنامه ریزی، نظارت و ارزیابی	۲,۸۱۴,۰۰۰	۱,۴۰۷,۰۰۰	۱,۴۰۷,۰۰۰				//
۶	سیستم مدیریت دانش، مستندات و پژوهش های آماری	۱,۹۶۰,۰۰۰	۲۹۴,۰۰۰	۱,۶۶۶,۰۰۰				//
۷	دیریت پایگاه ملی اطلاعات و داده ها آماری	۳,۸۷,۰۰۰		۲,۷۰۹,۰۰۰	۶۷۸,۰۰۰			//
۸	راه اندازی پرتال ملی آمار	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰					//
۹	نظام جامع اطلاع رسانی آماری و مدیریت ارتباط با مصرف کنندگان	۴,۵۵۸,۰۰۰		۲,۲۷۹,۰۰۰	۲,۲۷۹,۰۰۰			//
۱۰	سیستم تحلیل اطلاعات آماری	۲,۹۸۰,۰۰۰		۴۴۷,۰۰۰	۲,۵۳۳,۰۰۰			//
۱۱	توسعه دانش ICT مرتبط با برنامه توسعه فناوری اطلاعات و ایجاد پایگاه اطلاعات آماری	۱,۰۸۹,۰۰۰		۲۷۲,۲۵۰	۲۷۲,۲۵۰	۲۷۲,۲۵۰	۲۷۲,۲۵۰	//
۱۲	مدیریت حسابهای اقتصادی	۱,۳۴۸,۰۰۰			۱,۳۴۸,۰۰۰			//
۱۳	مدیریت فناوری و منابع اطلاعات	۲,۱۳۹,۰۰۰		۲۱۴,۰۰۰	۱,۹۲۵,۰۰۰			//
۱۴	سیستم مدیریت منابع انسانی	۳,۳۲۸,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۶۲۸,۰۰۰	//
۱۵	ایجاد، تغذیه و توسعه پایگاه اطلاعات آماری بخش	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۴,۰۰۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰,۰۰۰	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	دستگاه های اجرایی
	جمع	۱۹۴,۳۸۵,۰۰۰	۴۲,۲۹۶,۰۰۰	۴۶,۳۸۱,۲۵۰	۵۶,۰۳۵,۲۵۰	۲۸,۷۷۲,۲۵۰	۲۰,۹۰۰,۲۵۰	

* اعتبارهای پیشنهادی به قیمت های جاری سال ۱۳۸۳ بر مبنای مطالعه طرح جامع فناوری اطلاعات مرکز آمار ایران ارائه شده است.

اعتبار در سال های برنامه (هزار ریال)					واحد (جمع سال ها)	پیش بینی شده برای فعالیت های ارتقای فرهنگ آماری
۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	جمع		
.	.	.	۹۰۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۲۰۰۰ ساعت	تعیین و تدوین شاخص های ارزیابی فرهنگ آماری
۳۵۰۰۰۰	.	۲۵۰۰۰۰	.	۶۰۰,۰۰۰	—	ضعیت فرهنگ آماری بر اساس محاسبه شاخص های تعیین شده
.	.	۱۰۰۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۲۲۵۰,۰۰۰	۵۰۰۰ ساعت	ملل بی اعتمادی و بی انگیزگی نسبت به فعالیت های آماری و روش های افزایش اعتماد و انگیزه در پاسخ گویان و کاربران
.	۸۰۰۰۰۰	.	.	۱,۸۴۰,۰۰۰	—	همایش دو سالانه فرهنگ آماری
۱۸۲۰۰۰	۱۵۹۰۰۰	۱۳۸۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	۸۰۹,۰۰۰	۳۰ پایان نامه	حمایت از پایان نامه های مرتبط با ارتقای فرهنگ آماری
۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	.	۱۰۰۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۱۰ عنوان	کتاب غیر درسی با محتوای آماری و متناسب با ذوق و علاقه سطوح سنی ۱۲ الی ۱۵ سال (شمارگان ده هزار نسخه)
۵۵۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰	۴۱۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰	۲,۴۳۰,۰۰۰	۴۰۰۰ ساعت	آماری برای فراهم آوردن ۵۰۰ صفحه (روزنامه ای) جهت درج درجراید عمومی
۷۶۰۴۳۰	۶۶۱۲۵۰	۵۷۵۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۳,۳۷۱,۱۸۰	—	روز آمار و برنامه ریزی
۳۰۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۱,۳۴۰,۰۰۰	—	گزارای مسابقات دانش آموزی با محتوای فرهنگ آماری
۴۲۰۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰۰	۱۶۱,۰۰۰,۰۰۰	۴ میلیون خانوار	آماری را به صورت ساده و با جاذبه و قابل فهم برای خانوارهای کشور توسط پست
۲۰۷۳۰۰۰	۱۷۲۸۰۰۰	۱۴۴۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۸,۹۲۹,۰۰۰	۳۰۰ عدد	کتاب تابلوهای حاوی خلاصه اطلاعات یا تبلیغات آماری
۱۳۷۰۰۰	۱۱۹۰۰۰	۱۰۳۵۰۰	۹۰۰۰۰	۶۰۶,۵۰۰	۱۰۰۰۰ ساعت	ی دارای جاذبه عمومی برای پخش در صدا و سیما و فعالیت های تبلیغی
۱۳۸۷۰۰۰۰	۱۲۰۶۰۰۰۰	۱۰۴۹۰۰۰۰	۹۴۲۰۰۰۰	۶۱,۷۹۰,۰۰۰	۱۵۷۰ ساعت	اعت برنامه برای عموم و کودکان و نوجوانان با محتوای آماری و ۱۲۰ ساعت تبلیغات از صدا و سیما
۱۶۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	.	۶۰۰,۰۰۰	۴۸۰۰ ساعت	برگزاری ۲۰۰ کارگاه آموزشی برای معلمان
.	.	.	۹۰۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۲۰۰۰ ساعت	تیب در آمارهای کاربردی و رسمی برای ارایه کارگاه های آموزشی
۱۳۶۰۰۰	۱۱۸۰۰۰	۱۰۳۰۰۰	۹۰۰۰۰	۶۰۴,۰۰۰	۱۰۰۰۰ ساعت	تیب و فراهم آوردن زمینه های همکاری با وزارت ارشاد اسلامی
.	.	۱۲۹۳۷۰	۱۱۲۵۰۰	۲۴۱,۸۷۰	۵۰۰۰ ساعت	آموزشی و فراهم آوردن زمینه های همکاری با وزارت آموزش و پرورش
۳۴۲۲۰	۲۹۷۶۰	۲۵۸۷۰	۲۲۵۰۰	۱۵۱,۷۰۰	۲۵۰۰ ساعت	و فراهم آوردن زمینه های همکاری با نهاد های مردمی و تشکل های غیر دولتی
۲۲۸۵۲۶۰	۲۰۸۵۰۱۰	۱۸۳۱۴۷۴۰	۱۶۷۲۰۰۰۰	۱۰۵,۱۱۸,۲۵۰	جمع	

کد سند: ۱۰- QP -۰۴-۰۰	مستندات برنامه ملی آمار کشور	 مرکز آمار ایران
------------------------------	------------------------------	--

صفحه ۶۵ از ۶۵	مهر کنترل
---------------	-----------

